

60^e editie van de Tong Tong Fair

pagina 23

In dit nummer

De Indische cultuur is volop aanwezig in Den Haag.....2

Het kantelende beeld van de dekolonisatie....4

Leraar Nederlands weet niet wie Multatuli is.....8

Het boekje van Vrugtman (2).....9

Ridderorde voor Henk Beekhuis.....13

Sophiahof – Van Indië tot nu.....14

Ebbe op Java.....17

Gedwee en lief zijn hoeft niet langer.....18

Bronbeek wil groeien tot koloniaal museum.....21

Première 'Klanken van Oorsprong'.....23

Tong Tong Fair.....24

Indisch verzet tegen Nazi's.....28

Column.....29

Van de redactie

Het lijkt wel of het niet alleen met het geschiedenisonderwijs maar ook met het Nederlandse taalonderwijs bar slecht gesteld is. Lees het verhaal over een leraar die niet weet wie Multatuli is. Dan het tweede en laatste deel van het boekje van Vrugtman. Verder de ambities van Museum Bronbeek om uit te groeien tot een volwaardig koloniaal museum. En natuurlijk aandacht voor de première van de docufilm Klanken van Oorsprong en de jubileumeditie van de Tong Tong Fair, die tevens allerlei vernieuwingen met zich meebrengt. Lees ook de boekrecensie van "Veerkracht", het eerste boek van onze vaste columnist Chantal Snijders Merkelbach op pagina 20. Wij wensen u weer veel leesplezier.

Heeft u overigens zelf ook een verhaal te vertellen, waarvan u denkt dat dit onze lezers zal interesseren? NICC Magazine stelt haar redactionele inhoud graag voor u open.

Graag willen wij u ook wijzen op de mogelijkheid **NICC Magazine als advertentie medium** te gebruiken. Hierbij een oproep aan alle lezers die eigenaar zijn van een bedrijf of er werkzaam zijn als PR manager om NICC Magazine als mogelijkheid te zien om **uw bedrijf of product onder de aandacht** van nu 9500 abonnees te brengen. Tevens willen wij een beroep doen op uw waardering als abonnee voor het zeer vele werk dat wij maandelijks aan NICC Magazine hebben. Houdt u in gedachten dat NICC Magazine geheel GRATIS is, hetgeen echter niet betekent dat wij geen kosten hebben. Juist in deze tijden is

uw betrokkenheid bij NICC Magazine van groot belang en vragen wij u een **VRIJWILLIGE DONATIE**. Wij zullen u daarvoor zeer dankbaar zijn en u zult verzekerd zijn van een blijvende gratis toezending van uw geliefde en gewaardeerde NICC Magazine. Onze volledige bankgegevens zijn: (BIC: RABONL2U)

NL39 RABO 0129 2168 36,

t.n.v. **N.I.C.C.** Den Haag NL.

Mogen wij u tenslotte vragen om NICC Magazine zoveel mogelijk bij uw familie, vrienden en kennissen onder de aandacht te brengen? Vraag hen ook gratis abonnee te worden. Wij wensen u weer veel plezier met uw NICC Magazine. En mede dankzij uw donaties en advertenties kan NICC Magazine helemaal GRATIS blijven.

Hans Vogelsang, hoofdredacteur.

De Indische cultuur is volop aanwezig in Den Haag

Door: Martine Linnemeijer-Chambone

Ooit was Nederlands-Indië een kolonie van Nederland en was Den Haag de stad van waaruit de kolonie werd bestuurd. Toen Indonesië onafhankelijk werd verklaard, vestigden veel oud-Indischgangers zich in Den Haag.

Wij doken in de geschiedenisboeken om uit te zoeken hoe de band tussen de voormalige Nederlandse kolonie en onze hofstad is ontstaan.

De VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie)

Hoe zat het ook alweer? Na de eerste succesvolle handelsexpeditie naar de Indonesische eilandengroep in 1599, die werd

Standbeeld van de "Indische Tantes" op het Frederik Hendrikplein

gefinancierd door Amsterdamse kooplieden, vormden zich al snel verschillende compagnieën.

Om de krachten te bundelen tegen buitenlandse concurrenten initieert Johan van Oldenbarnevelt in 1602 de oprichting van één compagnie: de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC). De VOC had het alleenrecht op de handel vanuit de Republiek in Azië en kreeg daar namens de Staten-Generaal ook bestuursmacht. Nederlands-Indië was een feit.

Vanuit Den Haag werden alle overzeese gebiedsdelen bestuurd dus ook Oost-Indië. Tevens was de hofstad ook de plaats waar de grote maatschappijen die opereerden in Indië hun hoofdkantoor hadden. Tegen het einde van de negentiende eeuw had bijna iedere Hagenaar wel een familielid of kennis die als ambtenaar, militair of in dienst van een bedrijf in Indië woonde.

Onafhankelijk Indonesië

In de Tweede Wereldoorlog veroverde Japan Nederlands-Indië.

De Japanse bezetting (1942-1945) van Nederlands-Indië betekende het einde van een lange koloniale geschiedenis.

Terwijl de Nederlanders in Japanse kampen gevangen zaten, kreeg de Indonesische nationalistische beweging de ruimte om zich te ontplooiën. Na de Japanse capitulatie in augustus 1945 verklaarde Indonesië zich dan ook onafhankelijk. In eerste instantie wilde Nederland haar koloniale missie voortzetten en stuurde zij een troepenmacht maar in 1949 erkende Nederland het onafhankelijke Indonesië. Zo'n tweehonderdduizend Nederlanders en Indische Nederlanders keerden voorgoed terug naar Nederland.

VOC-schepen. Schilderij door Jan Voerman (1857-1941), Zeeuws Maritiem MuZEEum

De Archipelbuurt

De Archipelbuurt, ook wel Indische Buurt genoemd, werd doelbewust opgetrokken voor de oud-Indië-gangers, die decennia eerder massaal naar de Oost waren vertrokken en zich nu na hun pensionering in Den Haag wilden vestigen. Dicht in de buurt van het departement en de andere

overheidsinstellingen en daar waar hun oud-collega's, hun relaties, vrienden en kennissen zaten, dat was wel zo prettig.

Schitterende panden aan de Javastraat (foto: Funda)

De aanzet tot de Indische wijk startte met het omdopen van de Laan van Schuddegeest in de Javastraat.

De eerste nieuwe straten ontstonden daarna, beginnend met de Balistraat, Sumatrastraat en de Bankastraat. In de daaropvolgende jaren volgden de Soendastraat, de Borneostraat, Madoerastraat en Malakkastraat. Vaak kochten de bewoners hun nieuwe huis al vanuit Nederlands-Indië, via een advertentie in de krant. De buurt kenden ze nog niet, maar de straatnamen die klonken vertrouwd.

De architectonische opzet van de Archipelbuurt is sierlijk en weelderig: het vele geld dat werd verdiend in Indië werd overduidelijk besteed aan deze mooie huizen. Rond de 19e eeuw concurreerden in Den Haag verschillende buurten met elkaar om de komst van rijke Indië-gangers. Archipel, Duinoord, Statenkwartier en het Belgisch park, allemaal op zandgrond gelegen, 'wonnen' deze strijd van het op veen gelegen Oranjeplein

en Bezuidenhout. Er werd namelijk gezegd dat wonen op zand veel beter was voor je gezondheid; in zulke huizen hadden bewoners minder last van ziektes als gevolg van optrekkend vocht uit de bodem.

De Indische keuken

Ook de Indische keuken is vanuit deze historie goed vertegenwoordigd in Den Haag. In de loop van de twintigste eeuw werden steeds meer eethuisjes en restaurants met een Indische keuken geopend in Nederland.

Het befaamde restaurant Garoeda aan de Kneuterdijk

Langzaam maar zeker raakte men hier ook bekend met het Indische eten. En na de onafhankelijkheid van Indonesië (1949) ging helemaal het snel: overal werden Indische restaurants opgericht. Den Haag kende de meeste eetgelegenheden met een Indische kaart. Iedere Hagenaar kent Tapat Senang (1922), Garoeda (1949) en Waroeng Soeboer (1958) en er zijn er natuurlijk nog veel meer!

Bronnen:

[Haags Historisch Museum](#) en [Indisch 3.0](#)

TONG TONG FAIR

Donderdag 24 mei t/m zondag 4 juni 2018 – dagelijks 12.00 tot 22.00 uur – Malieveld, Den Haag

Het kantelende beeld van de dekolonisatie

Door: Joop de Jong

De dekolonisatie van voormalig Nederlands-Indië blijft een zeer omstreden onderwerp. Het verhaal wil dat het dekolonisatieproces elders bijna probleemloos verliep, maar is dat het geval? Week Nederland met militair optreden af van het bestaande patroon?

De historicus J.J.P. de Jong vergelijkt het dekolonisatieproces van Nederland met dat van Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.[1]

“Uitgesneden, verdrongen en verdwenen.” De dekolonisatie van Indië wordt nog steeds geen geschiedenis.[2] Al decennia lang houdt dit als frustrerend ervaren Indië-verleden Nederland in een wurggreep. Weliswaar worden wij al sinds 1969 telkens weer met dat verleden geconfronteerd via ‘onthullingen’ over buitensporig geweld, maar het levert – net als in *Groundhog day* – steeds weer dezelfde feiten op en de nogal geëmotioneerde debatten verdwijnen even snel als ze gekomen zijn. We jagen, aldus Remco Raben, al tientallen jaren achter hetzelfde spook aan.[3]

Indonesische rekruten van de Koninklijke Marine in Nederlands-Indië leren knopen leggen, periode 1940-1942. Bron: Fotocollectie Anefo / Nationaal Archief

Desondanks is er een ‘accepted truth’. De meeste historici mogen er dan van overtuigd zijn dat Nederland het principe van de Indonesische onafhankelijkheid erkende, geen herstel van het koloniaal gezag nastreefde maar dekolonisatie en dat ‘de politionele acties’ uitsluitend plaatsvonden om impasses rond gesloten akkoorden te doorbreken, bij menigeen vormt het militair optreden juist het bewijs dat Nederland koste wat kost de Indonesische onafhankelijkheid in de kiem wilde smoren. Nederland stond, aldus de ministers Bot in 2005 en Hennis in 2016, bij ‘de politionele acties’ ‘aan de foute kant van de geschiedenis’.

Hoe ritueel de gebedsmolens ook draaien, ze leveren desondanks een intrigerende vraag op. Goed, Nederland streefde allesbehalve koloniale restauratie na. Maar week het met zijn militair optreden toch niet wezenlijk af van het bestaande patroon? Immers, het verhaal wil dat de dekolonisatie elders probleemloos en zonder geweld verliep. Maar is dat het geval?

Fight or flight

Dat de dekolonisatie elders, zeker als het om de Britten ging, vrij positief verliep, is een overtuiging die bij vele historici tot ver in de jaren 1980 op het netvlies stond gegrift. Debet daaraan waren ogenschijnlijke succesnummers als het vertrek van de Britten uit het Indiaas subcontinent en het koloniale afscheid in Afrika.

Deze nogal rooskleurige visie is echter steeds meer onder vuur komen te liggen. De Fransen worden, zo stelt de historicus Martin Thomas, vanwege hun

traumatisch verlopen oorlogen in Indo-China en Algerije veelal negatief beoordeeld, maar de overeenkomsten met Engeland zijn groter dan de verschillen. Er waren zowel voorbeelden van overhaast vertrek, zoals in India in 1947, in Burma en Palestina in 1948, in Marokko en Tunesië in 1956, maar ook voorbeelden hoe de koloniale macht besloot zich in te graven en het uit te vechten. Niet alleen de Fransen, ook de Britten besloten tot oorlog: in Malakka, Kenia en Cyprus.[4]

Marcherende mariniers van de Koninklijke Marine in Nederlands-Indië, begin jaren 40. Bron: Fotocollectie Anefo / Nationaal Archief

Fight or flight vormt, kortom, voor Thomas het uitgangspunt. Maar dat lijkt, zeker met de inmiddels uitvoerig bestudeerde cases India en Indonesië in de hand, een toch wat al te strakke, zo niet ongenueanceerde benadering.

Wanneer de kolonisator voor *flight* via soepel overleg koos, bleek dit niet altijd mogelijk. Hij kon worden geconfronteerd met puur geweld, met opstanden, met revolutie – zoals Vietnam, Indonesië, Algerije, Malakka, Kenia, Madagascar en Cyprus lieten zien. De naar onafhankelijkheid snakende koloniën bevatten soms aanzienlijke Europese groepen die de oude banden niet wilden slaken

of zoveel mogelijk wilden handhaven: Indonesië, Algerije, Kenia, Rhodesië, Angola en Mozambique. Soms was er ook geen sprake van een eenduidige nationalistische stroming, maar van uiteenlopende, met elkaar conflicterende stromingen zoals in India, Algerije, Nigeria, Palestina en Cyprus.

Militair ingrijpen door de koloniale macht vormde dan ook een duidelijke factor in het dekolonisatieproces en varieerde van een reactie op opstand of revolutie (Algerije, Indonesië, Kenia), van pogingen om een aanzienlijke invloed na de onafhankelijkheid te verzekeren (Malakka, Indo-China), een ongewenste partij een kopje kleiner te maken en/of de positie van een onderhandelingspartij te versterken (Malakka en Indonesië).

Intussen speelde zich in veel gevallen aan het thuisfront een heftige strijd af. Dat front was daarbij meestal verdeeld tussen voorstanders van een zo snel mogelijke dekolonisatie (veelal linkse groeperingen) en groepen die de oude positie wilden handhaven (onverkort, via een forse koloniale vinger in de pap of via 'puppet states'). *Last but not least* speelden de nieuwe wereldmachten de Verenigde Staten de Sovjet-Unie een cruciale rol.

Dit hele complex van krachten en tegenkrachten leverde vaak grote problemen en aanzienlijke verschillen in aanpak op, al was het einde van het liedje vrijwel altijd dekolonisatie en vertrek. Op de vraag die ik hierboven stelde, past dan ook een kort en krachtig antwoord: er bestond geen éénvoudig patroon van dekolonisatie. Militair optreden en dekolonisatie sloten elkaar bepaald niet uit. Er bestaat niet zoiets als een 'goede' of 'verkeerde' kant van de geschiedenis'.

Deze hele discussie levert wel een andere, dwingende vraag op. Als die dekolonisatie in Engeland en Frankrijk zo weerbarstig was, hoe werkte dat in deze landen na het massale afscheid uit? Vonden er ook daar discussies plaats over het gevoerde beleid? Kwam het net als in Nederland ook elders tot discussies over het gebruikte geweld?

Frankrijk: Een nationaal trauma[5]

In Frankrijk heerste na de gecompliceerde en bloedige oorlog in Algerije een periode van windstilte. De regering dekte de gebeurtenissen bewust toe. Reeds tijdens de *Guerre d'Algerie* werden er debatten gevoerd over geweldsexcessen tussen intellectuelen, zoals de filosoof Jean Paul Sartre en de schrijver François Mauriac en vertegenwoordigers van het leger, maar tot een grootschalig publiek debat kwam het niet, ook niet toen de eerste historici zich op het onderwerp stortten. [6]

Het Nationale Herdenkingsmonument in Algerije ter nagedachtenis van de Algerijnse slachtoffers van de onafhankelijkheidsoorlog tegen de Fransen. Bron: Henry Marion / Flickr

Daar kwam pas in 2000 verandering in, toen Franse generaals na geruchtmakende onthullingen door een Algerijns slachtoffer opening van zaken gaven. Het buitensporig geweld bleek allesbehalve incidenteel en had plaatsgevonden op het

uitdrukkelijk bevel van de Franse regering. Het handelde, zoals nader historisch onderzoek door Raphaele Branche aanscherpte, om een uitgebreid systeem van folteringen als onderdeel van psychologische oorlogsvoering, van illegale executies, van de massale deportatie naar nieuw opgezette bewaakte dorpen.[7] De verontwaardiging werd nog groter toen het Franse parlement de positieve rol van het Franse kolonialisme wilde vastleggen in het bestaande geschiedonderwijs. De maatregel werd daarop snel ingetrokken.

Er ontwikkelde zich een ware *guerre des memoires*, waarbij de critici zich spiegelde aan het goed-fout-schema van de Tweede Wereldoorlog, aan de wandaden van het Vichy-regime, terwijl hun tegenstanders – de Franse settlers, de 'pieds noirs', en veteranen – hun kant van de medaille en met name die van het extreme Algerijnse geweld schetsten. "Pour la France, ce conflit aura été le second grand traumatisme national du siècle, après l'effondrement de 1940," constateerde *Le Monde*. [8]

Merkwaardig was dat de historici ondanks een ware stroom van publicaties in dit debat nauwelijks een rol speelden. In 2004 stelden de historicus Benjamin Stora en een Argentijnse collega een imposant overzichtswerk samen: *La guerre d'Algerie. La fin d'amnesie*, waarin een groot aantal Franse en Algerijnse specialisten bestaande stereotypen, mythes en opinies evalueerden. Het boek verraste vriend en vijand door beide kanten van de medaille, zowel de Franse als de Algerijnse, kritisch onder de loop te nemen. Het waren evident belangrijke sprongen vooruit, maar op de debatten hadden zij (met uitzondering uiteraard van Raphaele Branche) weinig invloed. De discussie

concentreerde zich louter op het toegepaste Franse geweld. De bredere thematiek kwam niet aan de orde.[9]

Dit debat der doven duurt dan ook tot op de dag van vandaag voort. Intussen zetten migrantengroepen uit de voormalige koloniën het verleden steeds meer in als hefboom bij hun streven naar emancipatie. Mede onder hun invloed breidde het debat zich uit tot een discussie over het gehele Franse koloniale verleden.

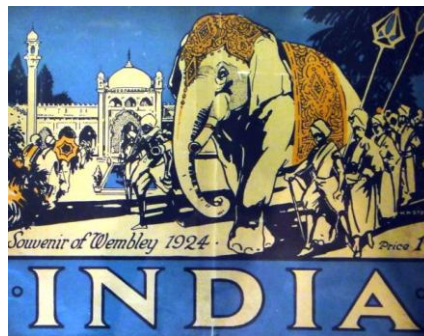
Engeland: Nostalgie en kritiek

In het Verenigd Koninkrijk daarentegen was geen sprake van een langdurige windstille. Er bestond eerder een neiging tevreden terug te blikken. Politici als Harold Macmillan en historici als Lawrence James waren het roerend eens. Engeland had, geconfronteerd met een weerbarstig nationalisme en de veranderde realiteiten in het wereldgebeuren, de bakens tijdig verzet. Zaten de principes van emancipatie, van 'home rule' en dus van vertrek niet in het Britse systeem ingebakken? Al groeide onder historici in Engeland en de voormalige koloniën een kritische onderstroom – met name de 'Partition' in India lag onder vuur – bij het grote publiek bestond een duidelijke neiging vast te houden aan de glorie-dagen uit het verleden.[10]

Het getij veranderde echter drastisch. In het eerste decennium van de nieuwe eeuw publiceerde een aantal historici uitvoerige studies over het Britse beleid tegenover de Mau Mau-opstand (1952). Van het beeld van een welwillende dekolonisator bleef weinig over. De historici onthulden dat er in Kenia sprake was geweest van een systematische repressie: massale internering

zonder enige vorm van proces, foltering, massale 'resettlement' in 'enclosed villages' conform het systeem van scheiding van bevolking en guerrillastrijders dat ook in Malakka en eerder al tijdens de oorlog met de Boeren was toegepast.

De discussie spitste zich toe. Vertrokken de Britten bij de dekolonisatie nu vrijwillig of werden ze gedwongen? Revisionistische historici betoogden het laatste. Volgens anderen was er wel degelijk sprake van vrijwillig vertrek, maar wel strikt op Britse voorwaarden. Om deze af te dwingen, aldus Grob-Fitzgibbon, werd soms grof, excessief militair geweld gebruikt.[11]

Bij het grote publiek in het Verenigd Koninkrijk bestond een duidelijke neiging vast te houden aan de glorie-dagen uit het verleden. Bron: Matt Kleffer / Flickr

Desondanks hadden de vele onthullingen op de publieke opinie slechts een bescheiden invloed. Hoewel een aantal Keniase slachtoffers prompt processen aanspanden die net als in Nederland uiteindelijk uitmondten in excuses van de regering en een schaderegeling, was van brede verontwaardiging geen sprake. "The British people have never been terribly interested in their empire," aldus de historicus Potter.[12] Het enige protest dat was te horen, kwam van groepen migranten die in de excessen hun oordelen bevestigd zagen over de koloniale periode die toch al steeds steviger werd ingekleurd door de herinneringen aan de slavernij.

Het buitensporig geweld

Dat de dekolonisatie in een aantal gevallen een bijzonder complex verloop kende en er net als in Indonesië, Algerije en Kenia sprake was van buitensporig geweld, staat nu wel als een paal boven water. In alle drie gevallen was sprake van een gewelddadige opstand, een revolutie die uitmondde in een burgeroorlog (nationalisten versus settlers en bepaalde inheemse groepen), van een oorlog met een sterk asymmetrisch karakter. Naast frappante overeenkomsten bestaan er echter ook grote verschillen.

Wat meteen opvalt is dat dit excessief geweld zowel in het Franse als in het Britse geval onderdeel was van een systematisch, grootschalig beleid dat van bovenaf door de beide regeringen werd verordonneerd; het contrasteert met Nederland waar – op Zuid-Celebes na – van bovenaf verordonneerd extreem geweld geen sprake was. Het extreem geweld in Indië was, zoals Van Doorn en Hendrix reeds in hun werkelijk briljante *Ontsporing van geweld* hebben geconstateerd, weliswaar grootschalig, maar het beperkte zich tot bepaalde eenheden.

In alle drie landen werden vroeg of laat de schijnwerpers op deze duistere plekken in het verleden gericht, maar dat pakte wel verschillend uit. Terwijl het buitensporig geweld in Frankrijk en Nederland tot heftige publieke discussies leidde, was dat in Engeland vrijwel niet het geval. Ook de invalshoeken waren verschillend. Frankrijk en Nederland kenden een Duitse bezetting. In beide landen fungeerde de Tweede Wereldoorlog dan ook als een dominant referentiekader; in Engeland was daarvan echter geen sprake. Verder speelde het

verschil in politieke situatie een rol. Het dekolonisatieproces was in Frankrijk en Nederland gepaard gegaan met hoog oplopende intern politieke conflicten, terwijl dit in Engeland nooit noemenswaardige oppositie had ontmoet.

Desondanks pakten de debatten in Frankrijk en Nederland verschillend uit. De Tweede Wereldoorlog vormde in Frankrijk weliswaar de dominante invalshoek, maar voor de 'pieds noirs' en veteranen was dit allereerst de burgeroorlog in Algerije. In Nederland bleef echter de Tweede Wereldoorlog het exclusieve referentiekader.

De Bersiap-periode met zijn tienduizenden Nederlandse slachtoffers en de verhalen van de veteranen speelden nauwelijks een rol. Hoewel veteranen zich tot in de jaren negentig stevig roerden, was er van een werkelijke *guerre des memoires* geen sprake.

In de fixatie op het buitensporig geweld stemmen Frankrijk en Nederland echter weer overeen. Er zijn in beide landen boekenplanken vol geschreven, maar het dringt allemaal niet door. *Ontsporing van geweld* dateert reeds van 1970! Ondanks hun moraliserende claims op hun historisch gelijk staan ook de discussianten in Nederland met hun rug naar de geschiedenis.

Zij hopen dat het pas gestarte grootscheepse historisch onderzoek door drie gerenommeerde instituten "eindelijk de waarheid boven water zal brengen". Maar geen enkele schets van het militair optreden, hoe voortreffelijk ook, kan recht doen aan de complexiteit van het Indonesische drama dat allereerst een politieke, diplomatieke en internationale toonzetting had, geen primair militaire.

Premier Rutte inspecteert de erewacht tijdens zijn bezoek aan Indonesië in 2013. Foto: Flickr

1. De Jong zijn dank gaat uit naar zijn zoon M.A.G. de Jong, van wiens literatuuronderzoek inzake het Franse en Britse *counter insurgency* beleid hij duchtig gebruik mocht maken.
2. H.L. Wesseling: *Indië verloren, rampspoed geboren*, pag. 305 – 308.
3. J.J.P. de Jong, *De terugtocht. Nederland en de dekolonisatie van Indonesië*, hoofdstuk 17; Remco Raben in 'Historici.nl', 23-12-2015. Ook de recente publicaties van Romy Limpach en Gert Oostindie leverden au fond weinig nieuws op, hoe uitstekend zij ook waren als samenvattingen en evaluatie van al bestaande literatuur.
4. Martin Thomas: *'Fight or Flight. Britain, France and their Roads from Empire'*. Oxford University Press, 2014.
5. Onderstaande schets is, voor zover niet anders vermeld, gebaseerd op Emmanuel Brillet in: *Cultures et Conflicts*, nr. 41, 2001. Sylvie Thénault in: *Vingtième Siècle; Revue d'histoire*, nr. 85, 2005. Dirk Petter in *Internationale Schulbuchforschung*, Vol. 30, nr. 3, 2008. Christoph Kalter & Martin Rempe: *Geschichte und Gesellschaft*, 37, Jrg.H. 2011.

6. Benjamin Stora, *La Grangrene et l'oubli. La memoire de la guerre d'Algerie*, 1991; Pierre Miguel, *La Guerre d'Algerie 1954-1962*. 1992.
7. Raphaelae Branche, "La torture et l'Armée pendant de guerre d'Algerie", 2001.
8. *Le Monde*, 30 oktober 2014.
9. Emmanuel Brillet in : *Cultures et Conflicts*, nr. 41. 2001, pag. 47.
10. Bovenstaande schets is onder andere gebaseerd op: Martin J. Wiener in: *The Journal of the Historical Society*, Vol. 3, issue 1, 25 maart 2013. Harold Macmillan: *Pointing the way*, London 1972. Lawrence James: *The Rise and Fall of the British Empire*, London 1994, p. XIV. Roderick MacFarquhar in de *New York review of Books*, 24 september 2009.
11. Mark Curtis: *Web of Deceit: Britain's real role in het world*. London vintage 2003. Caroline Elkins: *Britain's Gulag: The brutal end of empire in Kenya*, London 2005. Voor een overzicht van de Britse historiografie, zie ook Henk de Jong: 'The Paradox of Leaving', *Netherlands Annual Review of Military Studies*, 2015, pag. 32-38.
12. Bernard Potter in *London Review of Books*, 3 maart 2005.

(Java Post) Dit artikel verscheen eerder dit jaar in de *Clingendael Spectator*.

Leraar Nederlands weet niet wie Multatuli is

Door: Marc van Oostendorp

Nu heb ik er genoeg van. Al vijf jaar aanschouw ik met verbazing het onderwijs Nederlands. Talloos zijn de problemen en er gebeurt veel te weinig om die op te lossen.

Allerwegen verzekert men mij dat het van belang is constructief te blijven en met iedereen te overleggen. Te blijven zien dat iedereen het beste voor heeft en dat het vanzelf allemaal wel goed komt. Als we maar voorzichtig zijn.

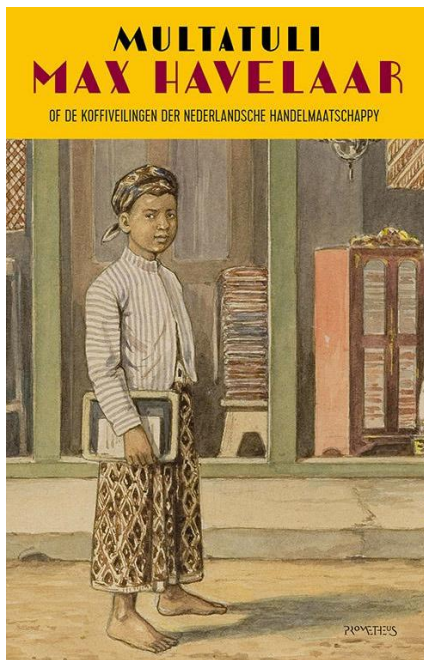
Ik geloof het niet meer. Er zijn te veel cynici bezig alles af te breken, het onderwijs de afgrond in te drijven. Lui die gebruik maken van de laksheid en de voorzichtige vriendelijkheid van de mensen die wél iets weten en kunnen in het leven om ervoor te zorgen dat belangrijke pijlers van onze cultuur zo snel mogelijk worden kapot geslagen. Tijd om te zeggen dat we het niet meer pikken. *No more Mr. Nice Guy*.

Waarom ben ik zo boos? Op het literaire weblog *Tzum* plaatste de schrijver en lerarenopleider Coen Peppelenbos gisteren een schokkende column. Daarin wees hij erop dat de eisen aan tweedegraadsleraren met ingang van volgend schooljaar gaan veranderen. Waar het gaat over literatuurgeschiedenis hoeven ze alleen nog aan deze eis te voldoen:
Geschiedenis van de moderne

letterkunde: De Nederlandstalige literatuur vanaf 1880 tot heden.

Hertalingen

Je kunt met andere woorden vanaf volgend jaar leraar Nederlands worden op het vmbo en in de eerste 3 jaren van het vwo en de havo zonder ooit een pagina van Multatuli te hebben gelezen, ja zonder, ooit van Multatuli te hebben gehoord. *Karel ende Elegast*, *Sara Burgerhart*, *Piet Paaltjens* – wie dat zijn hoeft je natuurlijk niet te weten wanneer je jonge mensen in je klas krijgt.

Hiermee wordt dus geformaliseerd: dode schrijvers mogen nog een paar jaar meedoen in Nederland, maar ze tellen niet.

Wat al die lui vroeger allemaal te zeggen hadden, wat kan ons het schelen. Wij hebben Kluun en Heleen van Royen toch?

Wat een armoe. Eerder dit weekeinde hadden we al moeten meemaken dat Marita Mathijssen – de grote Marita Mathijssen! dé voorvechtster voor de schoonheid van de boeken van voor 1880! – in *de Volkskrant* moest toegeven dat er niks anders op zat dan oude teksten te hertalen om ze zo goed mogelijk naar de jongeren te brengen. Maar zoals Peppelenbos terecht zegt: zelfs daarmee voert Mathijssen een achterhoedegevecht. Om leraar Nederlands te worden heb je zelfs die hertalingen niet nodig. Je hoeft de namen van die werken en schrijvers niet eens te kennen.

Rampen

Wie verzint toch zoiets? De 'kennisbasis' waarin de nieuwe eis voor het hbo wordt vastgesteld, wordt door de hbo-opleidingen in grote zelfstandigheid gemaakt. Ze praten wel met (onder andere) de universiteiten. Alleen werken in de hoogste gremia van die hbo-opleidingen kennelijk allerlei figuren die het niet nodig vinden om toekomstige leraren ook nog maar een elementaire culturele bagage mee te geven. Nou, dan maar niet vriendelijk en niet constructief. **Dit kan niet.**

Hiermee heeft het hbo laten zien dat het niet in staat is een eigen 'kennisbasis' vast te stellen, dat men zich te veel laat leiden door allerlei andere overwegingen en niet door de wens leraren te kweken die een voorbeeld voor hun leerlingen kunnen zijn – voorbeelden van nieuwsgierigheid, van eruditie, van iets verder kijken dan je neus lang is. Iemand die niets over de geschiedenis van voor 1880 weet (wat is dat trouwens voor een idioot jaartal? zijn de Tachtigers echt zo belangrijk dat de geschiedenis met

hen begint?), zo iemand hoort niet voor de klas te staan. Zo iemand is onbevoegd.

Rampen

En dus moet er echt worden ingegrepen, de 'kennisbasis' moet over, in overleg met mensen die er wél verstand van hebben, die er wel hart voor hebben.

Je zou kunnen denken aan de wetenschap, je zou kunnen denken aan Marita Mathijssen, in een waarlijk beschaafd land zou

men dan wat zij zegt, en niet wat ze zegt nadat ze decennia heeft moeten beuken (dat we best kunnen hertalen), maar wat ze vroeger zei: dat scholieren en studenten zich niet moeten aanstellen, maar lezen.

Maar eigenlijk maakt het me niet eens zoveel uit wie het doet. Laat in ieder geval *iemand* meekijken met het curriculum voor die lerarenopleidingen, voor er nog meer rampen gebeuren.

Bron: www.neerlandistiek.nl.

zoekt donateurs

Het Indisch Platform behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse regering

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

Bankrek. nr. NL84 INGB 0088 3644 67 t.n.v. Indisch Platform

Het boekje van Vrugtman, de kringloop van de tijd in elf handtekeningen...1942-1945 (2)

Het verhaal van een klein boekje dat evenals zijn eigenaar het Japanse krijgsgevangenenkamp Harima, Osaka overleefde

Door: Ed Vermeulen

Om de lezers van Vrugtman's boekje in de tijd van de kampjaren (1942-1945) te plaatsen en het eventueel traceren van mogelijke nabestaanden te vergemakkelijken, volgen hier enige summiere en zeer zeker niet complete genealogische details per persoon, gerangschikt in de volgorde van plaatsing van de handtekeningen in het boekje.

Gebouw Lindeteves-Stokvis te Soerabaja (Foto: Tropenmuseum)

Beth, Gerard, geboren op 14 december 1899 te Pretoria, Zuid-Afrika. Naam moeder: Geertruida. Beth stond in de periode 1932-1938 vermeld als employee van Handelshuis Lindeteves, waarvoor hij op veel standplaatsen heeft gewerkt, onder andere te Semarang, Tegal, Soerabaja (alle op Java) en Medan, Padang (beide op Sumatra). Hij trouwde in oktober 1939 met Wilhelmina Chr. Beekink. In 1941 woonde het echtpaar in Soerabaja en werkte hij vermoedelijk bij Lindeteves (Technisch Bureau Lindeteves-Stokvis).

Hij overleed op 5 mei 1944 in het kamp Harima aan ondervoeding. Een urn met zijn as werd geplaatst in het Columbarium van het Nederlandse Ereveld Menteng Pulo te Jakarta. Zijn weduwe is waar-

schijnlijk hertrouwd in 1949 met Antonius F. Vogelsang [*].

Urn met de as van Gerard Beth (foto: collectie OGS Oorlogsgraven Stichting)

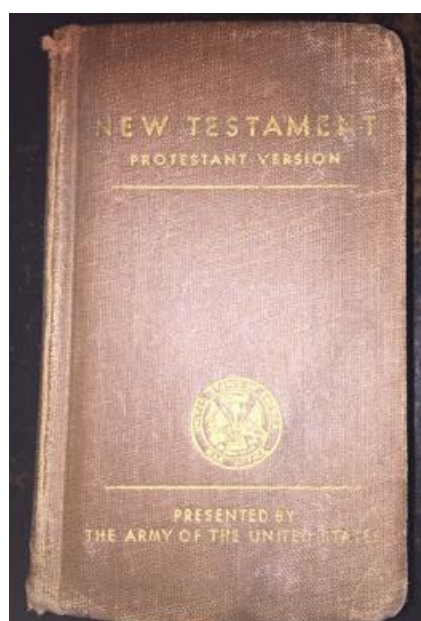
Poort ereveld Menteng Pulo, Djakarta (links) en luchtfoto van het ereveld (rechts) (Foto's: collectie OGS)

Burgemeestre, Robert Otto. Geboren 7 mei 1912 te Madioen (Oost-Java). Zoon van Robert W. Burgemeestre en Rosina. Voor 1939 gehuwd met Maria M. Middelbeek. Doorliep de HBS in Malang en studeerde aan de TH te Bandoeng, civiel ing. in 1934. In 1934 was hij Ingenieur Provinciale Waterstaat afdeling Irrigatie te Madioen. In 1955 hebben hij en zijn echtgenote zich gevestigd in Sao Paulo in Brazilië. Uit dit huwelijk is waarschijnlijk één dochter: Wieneke Rosina.

Rolsma, Antonius Franciscus. Geboren 3 september 1911 te Nieuw Helvoet. Zoon van vuurstoker Sjoerd A.F. Rolsma uit Franeker en Maria F. Willemsen uit Arnhem. In november 1936 te Soerabaja getrouwd met J.F. Hengst. Uit dit huwelijk werd, waarschijnlijk in september 1937, een dochter geboren. Na de oorlog is hij waarschijnlijk twee keer hertrouwd: met E.E. Smidt (?) en met Helena Tehusijarana. Uit dit laatste huwelijk werd in 1953 een dochter geboren: Daya Helene Rolsma.

Den Ottolander, Mattheus Pieter. Geboren 5 juni 1901 te Rotterdam. Zoon van Pieter den Ottolander en Johanna de Jong. In 1931 te Rotterdam gehuwd met Dorothea

K.M. van Zeijl, afkomstig uit Gladbeck, Duitsland. In 1941 hoofd van de Europese Lagere School te Soerabaja. Zijn ion 1942 door de U.S. Army uitgegeven Kampbijbel (Engels/Japans) is bewaard gebleven. Had zichzelf met behulp hiervan enig Japans aangeleerd. Na de bevrijding gebruikte hij deze vaardigheid om als tolk tussen Amerikanen en Japanners op te treden. Bleef zodoende nog langer in Japan. Zijn echtgenote was inmiddels met hun zoon naar Nederland teruggereisd. Na terugkomst in Nederland wederom werkzaam in

De kampbijbel van Matheus Pieter den Ottolander

het onderwijs. Werd schoolhoofd van een lagere school in de Atjehstraat in Den Haag. Overleden op 14 april 1982 in Den Haag.

Hayes, Christiaan August. Op 15 april 1914 geboren te Tasikmalaja (West-Java). Zoon van August B. Hayes en Anna C. Bloemhard. Van 1932 tot 1937 woonachtig in Nederland. Afgestudeerd aan de MTS te Rotterdam afd. elektrotechniek. Ging in 1937 terug naar Nederlands-Indië, waar hij in dienst trad van de ANIEM (Algemene Nederlands-Indische Elektriciteitsmaatschappij als elektrotechnisch ingenieur. Op 4 juli 1940 gehuwd met Frieda Van Naerssen. Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren: Victor (31 juli 1941 te Soerabaja), Reginald (20 mei 1947 te Bandoeng), Yvonne (20 september 1948 te Soerabaja) en Jack (22 mei 1951 te Den Haag). Na demobilisatie KNIL wederom in dienst van ANIEM. Was verantwoordelijk voor de energievoorziening regio Oost-Java. In 1950 met gezin naar Nederland vertrokken. Behaalde begin jaren '50 de titel Register Ingenieur en sloot zijn loopbaan af als directeur Intechmij NV. Tijdens de Kampjaren was hij samen met Dick Visker de drijvende kracht achter de organisatie van allerlei activiteiten ten einde het moreel

hoog te houden. Deze samenwerking werd voortgezet in het – na de oorlog – door hen beiden opgezette Harima Comité, waar hij verantwoordelijk was voor het secretariaat en de nieuwsbrief gevolgd door de organisatie, sinds 1971, van de jaarlijkse Reünie. Ingenieur Chris Hayes is overleden op 7 juni 1994 te Leiden.

Gebouw ANIEM te Soerabaja (Foto Collectie Tropenmuseum)

Nolten, Julius Cesar. Geboren te Jogjakarta (Midden-Java) op 11 maart 1015. Zoon van Lucianus A. Nolten (spoorwegemployee) en Stancina H.F. van Affelen van Saemsfoort. In 1940 getrouwd te Soerakarta met Elviere Hanssens, overleden te Landgraaf (Limburg) in 2001. Julius C. Nolten overleed op 30 april 1968, eveneens te Landgraaf.

Heynen, F.H. Mogelijk is hij Franciscus Josephus Hubertus Heynen. Geboren 30 juli 1906. Zoon van Johannes G. Jordans (onderwijzer) uit Bergen op Zoom en Marianne M. van Duijne. Schrijver bij de Belastingdienst. Op 28 maart 1934 getrouwd met Corrie A van der Star in Malang, geboren op 29 juli 1907 te Seadjoe (Palembang, Sumatra). In 1941 staat hij geregistreerd als chemicus bij Suikerfabriek (Sf) Djati. Na 1945 naar Nederland. Overleden op 28 juli 1969 te Rotterdam.

Van Schieveen, Adrianus Paulus. Geboren 28 augustus 1908 te Amsterdam. Zoon van Jan van Schieveen (makelaar) en

Pieterella M. van Haalen. In 1919 getrouwd met Catharina Lok. Uit dit huwelijk zeker één dochter geboren in januari 1927 te Soerabaja. Vanaf mei 1953 weer in Nederland, mogelijk werkzaam als adj. Directeur Uitgeverij en procuratiehouder te Amsterdam. Overleden op 3 februari 1984 te Amsterdam.

Van Eldik, Jan Frederik Willem. Geboren 28 augustus 1908 te Deventer. Zoon van Antoon van Eldik (banger/stoffeerder) en Jantje E. de Boer. Waarschijnlijk in 1936 gehuwd met Theresa Prerost. Olie-adviseur bij de Bataafse Petroleum Maatschappij (BPM). Overleden op 30 december 1984 te Apeldoorn.

Mijnlieff, Frans Frederik Willem. Geboren 15 mei 1898 te Utrecht in huize Rotsoord. Zoon van Jan Willem Mijnlieff en Elisabeth J.M. de Meijer. Getrouwd met Marcella Th.E. de Waal op 20 augustus te Bussum. Uit dit huwelijk drie zoons: Frank (juli 1926 te Pandokan), Peter (juli 1927 eveneens te Pandokan) en Hans (1929 te Djokjakarta). Machinist bij de Suikerfabriek (Sf) te Pandokan, Djokjakarta in 1927, daarna idem Sf Demak Idjoe te Djokjakarta (1932-1941), idem Sf Ketegan te Sepamdjang. Waarschijnlijk na 1945 naar Nederland. Employee technische bureau. Overleden 7 september 1975 te Den Haag.

Memorabilia Christiaan A. Hayes: o.a. messtins, kamppet, kepi vaandrig KNIL, kampbijbel. (Foto: collectie Familiearchief Hayes)

Wonderbaarlijke hereniging

Na de zware jaren in Harima overleefd te hebben, maakten Vrugtman en zijn medekampgenoten zich later in het jaar op voor de 'thuisvaart' naar Indië. Het in 1943 ingenomen boekje was inmiddels weer terug bij zijn eigenaar. Op enig moment na de terugkeer heeft Vrugtman zijn echtgenote en zoon teruggevonden. In 1946 repatrieerde hij met zijn gezin naar Nederland en ze vestigden zich in Voorburg, waar in resp. 1947 en 1948 twee kinderen, zoon Rudolf Pieter en dochter Gerda Agatha, werden geboren. In 1953 vertrok hij weer naar Indonesië. In de augustus 1953 editie van het blad "De ingenieur in Indonesië" komen we

Parade KNIL te Soerabaja kort voor inval Japan 1942, vooraan rechts sergeant Hayes. (Foto: Coll. Familiearchief Hayes)

te midden van een groot aantal Indonesische familienamen, zijn naam tegen met daarbij de aantekening dat hij is opgenomen in de kring Soerabaja. Ook zijn mede ex-P.O.W.-ers Ir. Burgemeestre en Dipl. Ing. Van Eldik worden in deze lijst vermeld. Beiden met als standplaats: Djakarta.

In Januari 1958 keerde hij, nu voorgoed, terug naar Nederland en vestigde zich wederom in Voorburg.

Daniel Hendrik Vrugtman is op 25 januari 1968 te Den Haag overleden. In zijn nalatenschap bevond zich nog steeds het boekje, dat hem en zijn medelezers gedurende de zware kampjaren een

Suikerfabriek Padokan nabij Djokjakarta (Foto: collectie Tropenmuseum)

welkome afleiding en tijdsbesteding had geboden.

De precieze weg die het boekje aansluitend heeft afgelegd, ligt verborgen in de kringloop van de tijd tot de dag dat het – een kleine vijftig jaar later – in Baarn opdook en de basis vormde voor dit verhaal: “Het Boekje van Vrughtman, de kringloop van de tijd in elf handtekeningen... 1942-1945”.

Tenslotte

Op het eerste gezicht bestond er tussen de oorspronkelijke eigenaar van het boekje en Baarn geen direct aantoonbare band. Naar later zou blijken was er via de familielijn van zijn echtgenote Aagje (Agaath) Vrughtman-Schuddeboom, overleden te Baarn op 20 maart 2000, wel degelijk sprake van een sterke en duidelijke Baarnse connectie. De vondst werd immers gedaan in de Baarnse villa Rust-Lust, de villa waar de familie Schuddeboom zich al in het begin van de 20^e eeuw had gevestigd en werd daarmee Baarns erfgoed. Erfgoed dat mogelijk op termijn als een verloren maar nu hervonden Poesaka terug zal keren in de schoot van de familie van de oorspronkelijke eigenaar.

Mocht de lezer meer willen weten over de band met Baarn van Daniel Hendrik Vrughtman's echtgenote Aagje Schuddeboom, zie

het verhaal: “Levensloop van Henriëtte Josephine Schuddeboom –Hartsteen” geplaatst door Mr. E.R. Schuddeboom op de website Groenegr.nl op 11 april 2016.

De auteur van dit artikel, Ed Vermeulen (1942)

Het verhaal “Het boekje van Vrughtman, de kringloop van de tijd in elf handtekeningen” is opgedragen aan Jacques Zeno Brijl (1927), sinds december 2008 een zeer gewaardeerde penvriend, bovenal echter de man die met een niet aflatende energie door middel van het verzorgen van aanvragen van herinneringsmedailles tracht onze in de strijd in Zuidoost-Azië gesneuvelden militairen waardige en vooral individuele aandacht te geven en aan Jan van Dulm (1934-2011), auteur van het standaardwerk “Geïllustreerde Atlas van de Japanse Kampen in Nederlands-

Indië 1942-1945”. Tijdens onze ontmoetingen op de Pasar Malam Besar in Den Haag (nu Tong Tong Fair) , voor het eerst in 1998, werd mijn openingsvraag: “Hoe gaat het Jan?” altijd beantwoord met: “Een race tegen de tijd, Ed”.

Bronnen:

CBG: Centrum voor familie-geschiedenis, Den Haag
H. Heukels: ‘De relativiteitstheorie van Einstein’ (het boekje van Vrughtman)
Oorlogsgravenstichting: Slachtofferregister
Dick Visker Sr.: Informatie en namenlijst kamp Harimi
Genealogische gegevens en wetenswaardigheden verkregen via Boeroeng, webmaster van Indisch4ever en Eric van der Ent, webmaster Groenegr.nl.

Dank aan:

Mevr. Greet Dijkhoorn – van Kouterik, Reg Hayes, John Mierop, Maarten den Ottolander, Dick Visker Jr., fam. A.E. Vrughtman en Marcel Vrughtman, hh. Harri en Robert Vrughtman (resp. zoon en kleinzoon van Daniel H. Vrughtman).

De redactie van NICC Magazine voor het plaatsen van dit verhaal.

Spelling:

Plaatsnamen genoemd bij genealogische informatie en historische foto's in de spelling van de tijd van het verhaal (bijv. Soerabaja i.p.v. Surabaya).

Reparatie van iPhone, iPad en Android. Snel, vakkundig en redelijk geprijsd.
Klik [hier](#) voor de aanbieding. Borca-Online / BorcaDen webshop

Borca **Online**
Computer **Service**

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

(advertentie)

Ridderorde voor Henk Beekhuis

Op donderdag 26 april, de dag van de lintjesregen ter gelegenheid van de verjaardag van Koning Willem Alexander, heeft de Burgemeester van Groningen namens de Koning een ridderorde uitgereikt aan Henk Beekhuis. Geboren in 1932 krijgt hij hiermee de waardering voor zijn jarenlange research, talloze publicaties en websites over de Japanse interneringskampen, scheeps- en treintransporten van krijgsgevangenen en over Bersiapkampen en de repatriëring naar Nederland. Bij Koninklijk besluit is Henk Beekhuis benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Reeds in de jaren negentig bezocht Henk Beekhuis Indische herdenkingsbijeenkomsten en reünies met zijn reizende archief: passagierslijsten, informatie over kampen, folders, boeken, websites en zijn uitgebreide parate kennis. Hij beantwoordde vragen van bezoekers en hielp hen bij hun zoektocht naar hun Indische verleden. Dat deed hij geheel vrijwillig, onbetaald en naast zijn drukke baan als fysicus aan het UMC in Groningen. Later trok hij zich terug uit het openbare leven, maar bleef hij

via e-mail, schriftelijk en via de telefoon vragen van particulieren en instanties uit binnen- en buitenland beantwoorden. Talloze mensen die op zoek waren naar informatie over de Japanse interneringstijd in Nederlands-Indië werden door hem geholpen.

Henk Beekhuis is zelf omstreeks 1980 op zoek gegaan naar informatie over zijn schoonvader, die overleden was tijdens de aanleg van de Birma-Siam Spoorweg in Thailand. In binnen- en buitenland zocht hij in oorlogsarchieven en legde contacten met betrokken instanties in Nederland en ver daarbuiten, met kampoverlevenden en nabestaanden. Al deze contacten werden door hem geregistreerd en gearchiveerd.

De uit deze contacten verkregen informatie werd door hem gecheckt, verwerkt in zijn databestanden en publicaties en later gedigitaliseerd in een drietal websites.

De websites en publicaties van Henk Beekhuis vormen belangrijke input voor andere websites, zoals www.indischekamparchieven.nl van het NIOD. Zijn naam wordt in talloze publicaties, gedrukt als ook digitaal, genoemd als bron van informatie. In binnen- en buitenland wordt hij gezien als een expert op het gebied van Japanse Interneringskampen, scheeps- en treintransporten van krijgsgevangenen, Bersiapkampen en de repatriëring naar Nederland.

Het bijzondere aan Henk Beekhuis is dat hij de kennis en de bronnen die hij de afgelopen 25 jaar heeft verkregen, belangeloos heeft willen delen met andere geïnteresseerden via zijn websites, zijn publicaties en zijn persoonlijke contacten. Ook heeft hij voor vele honderden mensen uit de Indische gemeenschap onderzoek gedaan naar het kampverleden van een familielid of bekende. Van de resultaten van deze research-

activiteiten heeft hij een uitgebreid archief aangelegd.

Omdat Henk Beekhuis zijn excellente werk al meer dan 25 jaar doet op basis van onafhankelijkheid, vrijwilligheid en belangeloosheid, kwam hij in aanmerking voor een koninklijke onderscheiding. De aanvraag voor een Ridderorde werd gesteund door enkele organisaties die veel aan hem te danken hebben:

- Het Nederlandse Rode Kruis, afdeling oorlogsnazorg
- De Stichting Herdenking Dodenspoorwegen (SHBSS)
- Het Indisch Herinneringscentrum IHC
- Museum Bronbeek
- Het Thailand-Burma Railway Centre and Museum in Kanchanaburi in Thailand

Beknopt overzicht van verdiensten van Beekhuis

Research 1980-heden

Henk Beekhuis verzamelt gedurende tientallen jaren informatie over de Japanse kampen en de Bersiapkampen in Nederlands-

Indië. Hij deelt deze informatie met andere geïnteresseerde particulieren en instanties. In 2016 neemt hij als partner deel aan aan het project "Kenniscentrum Repatriëring van het Indische Herinneringscentrum. Dit project behelst een interactieve website waarop de bezoeker kennis rond en over de naoorlogse repatriëring (1945-1967) van Indië/Indonesië naar Nederland visueel gaat 'bel;even' en waar voor het eerst de repatriëringslijsten op één centrale plaats kunnen worden geraadpleegd. De andere projectpartners zijn Stichting Pelita, Indische Genealogische Vereniging, het Rode Kruis, Nationaal Archief, NIOD, Maritiem Museum in Rotterdam en de heer H. van Ooste.

Digitale publicaties

Vanaf 2004:

www.japanseburgerkampen.nl: website over de burgerinterneeringskampen in Nederlands-Indië ten tijde van de Japanse bezetting. Met van alle tot dusver bekende Japanse burgerkampen de naam, locatie, plattegronden, verwijzing naar literatuur, naamlijsten en aantallen kampbewoners. Tevens de data dat geïnterneerden het kamp binnen-

kwamen of naar een ander kamp werden overgebracht.

Vanaf 2005:

www.bersiapkampen.nl: website over de kampen op Java en Madoera tijdens de Indonesische revolutie.

Vanaf 2008:

www.japansekrijgsgevangenenkampen.nl: website over krijgsgevangenenkampen in Nederlands-Indië, Birma, Thailand, Indo-China en Japan tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Gedrukte publicaties:

2002-2008:

Japanse Krijgsgevangenenkampen in Oost-Azië en Repatriëring/evacuatie uit Nederlands-Indië en Japanse burgerkampen in Nederlands-Indië. Henk Beekhuis, 4 mappen.

2009:

Geïllustreerde Atlas van de Bersiapkampen in Nederlands-Indië 1945-1947. Henk Beekhuis en anderen, Bedum 2009, ISBN 978.90.5294.346.4. Standaardwerk over de interneringskampen in Indonesië na de Tweede Wereldoorlog.

Sophiahof

Van Indië tot nu

Onder deze titel houdt de redactie van NICC Magazine u maandelijks op de hoogte van nieuws, actualiteiten en het programma van de nieuwe Indische Ontmoetingsplek Sophiahof

Indisch Herinnerings-centrum en het Moluks Historisch Museum presenteren: **Gepeperd verleden** in het kader van het Jaar van het Verzet 2018

Het [Platform WOII](http://Platform.WOII) heeft 2018 uitgeroepen tot themajaar Jaar van Verzet. Gedurende dit jaar wordt in het hele land extra aandacht besteed aan de rol van het verzet tijdens de 2^e

Wereldoorlog als historisch verschijnsel en als bron van inspiratie. Het Indisch Herinneringscentrum werkt samen met het Moluks Historisch Museum aan de tentoonstelling Vechten voor vrij-

heid die medio dit jaar in de Sophiahof in Den Haag geopend zal worden. Ook tijdens de verschillende [programma's](#) zal het thema verzet centraal staan.

Tijdens WOII werd in Nederlands-Indië én in Nederland verzet gepleegd door mensen die hun achtergrond in Indië/Indonesië hadden. In deze tentoonstelling vertellen we verhalen van deze verzetsstrijders én van de gewone man of vrouw die grote of kleine daden van verzet pleegde. Ook staan de verhalen van nazaten centraal: wat betekenen deze verhalen voor hen?

Verhalen Over Leven - Jerney Zwart en Oma Sylvia Simon-Vasseur over verzet

OPROEP! Uw verhaal

Voor een gedeelte in de verzetstentoonstelling over de betekenis van verzet voor het heden zijn IHC en MHM op zoek naar uw verhalen. Hiermee willen we samen met u een sluijer oplichten van de diversiteit aan mensen en verhalen die deze geschiedenis heeft. Door uw verhaal te delen, kunt u een belangrijke bijdrage aan deze tentoonstelling leveren en zorgen dat een stukje erfgoed bewaard blijft.

Hoe doet u mee?

1. Welk (familie)verhaal kent u over verzet?
2. Vertel ons in maximaal 250 woorden het verhaal én waarom dit volgens u een plekje verdient in de tentoonstelling.
3. Stuur een foto van de persoon of van een voorwerp die dit verhaal verbeeldt.
4. Deel uw verhaal via [dit formulier](#) of mail ons via info@indischherinneringscentrum.nl

Wij kijken uit naar uw verhalen! Het projectteam van de tentoon-

stelling zal uiteindelijk een keuze maken uit alle inzendingen.

GEPEPERD VERLEDEN

Een onderzoek naar de betekenis van gedeelde koloniale erfenis vanuit verschillende perspectieven

Actuele thema's in een breder perspectief

Ons gedeelde koloniale verleden is de afgelopen jaren op allerlei manieren actueel in de samenleving. Een meerstemmig Indisch-Moluks perspectief vormt een wezenlijk onderdeel bij duiding van dit verleden en de betekenis daarvan nu. In 2018 start het Indisch Herinneringscentrum met **Gepeperd Verleden**: een nieuwe programmareeks rondom vijf thema's **dekolonisatie**, **verzet**, **migratie**, **racisme** en **slavernij**. Actuele thema's die soms verhitte discussies opleveren, maar van belang zijn om samen met elkaar te voeren.

Doe mee!

Met **Gepeperd Verleden** onderzoeken we samen met elkaar deze actuele thema's die ons allen aangaan. In hoeverre kan een meerstemmig Indisch perspectief bijdragen aan de huidige debatten? Hoe verhouden de verschillende perspectieven en ervaringen ten aanzien van het koloniale verleden zich tot elkaar? Hoe werkt dit door in het heden? Tijdens de kick-off op zondag 4 februari passeerden de vijf thema's de revue en gaven de panelgesprekken voer voor nadere discussies. Kom ook naar de bijeenkomsten van Gepeperd Verleden en laat je stem horen.

REPORTAGEREEKS: Van Oost naar West

Één van de vaste onderdelen in de Gepeperd Verleden-reeks is **Van Oost naar West**: een reizende reportage over hoe er in Nederland wordt gedacht over de thematiek. De jonge betrokken historica **Lara Nuberg** reist

hiervoor samen met cameraman **Armando Ello** het land door op zoek naar verhalen. De input uit het land verwerken we in de programma's. Zo wordt het publiek mede-samensteller van de inhoud van het programma.

Intro Reporters Gepeperd Verleden

Lara: "Is het Indisch verleden gepeperd of pittig? Dat zou ik vroeger vooral over het eten hebben gezegd. Nu ik me meer verdiept heb in de Indische geschiedenis, verbaas ik me steeds meer dat een Indisch perspectief zo vaak ontbreekt in debatten over bijvoorbeeld dekolonisatie, migratie en racisme. Ik hoop er tijdens deze reportagereeks achter te komen waarom dit zo is en hoe Indisch Nederland denkt over deze thema's en hoe dit zich verhoudt tot andere perspectieven van nazaten uit andere voormalige koloniën van Nederland."

Lara interviewt jong en oud over onze koloniale geschiedenis

Armando: "Als filmmaker probeer ik zoveel mogelijk de Indische geschiedenis te verbeelden in fotografie of film. Dat is mijn taal. Ik vind dat er meerdere kanten zijn aan ons gedeelde verleden dat soms teveel van één kant wordt belicht. De Indische

geschiedenis typeert zich door multiperspectiviteit die evenveel belicht zou moeten worden. Zo creëer je meer begrip over het verleden wat we samen immers delen."

Gepeperd Verleden is een programma ontwikkeld door het Indisch Herinneringscentrum en wordt mede mogelijk gemaakt dankzij steun van het **vfonds**. De titel 'Gepeperd Verleden' is geïnspireerd op het boek van Harm Stevens *Gepeperd Verleden: Indonesië en Nederland sinds 1600*. Een prachtige uitgave van de afdeling Geschiedenis van het Rijksmuseum.

Nieuws van Moluks Historisch Museum

Dit jaar zijn we zeer vereerd dat we in het kader van 700 jaar stadsrechten in Culemborg een bijzondere [HISTORIE21](#) mogen organiseren.

Zoals bekend heeft Culemborg een Molukse wijk. Wat deze editie van HISTORIE21 zo bijzonder maakt is dat er een grote diversiteit aan Culemborgers meedoet aan het storytellingprogramma: niet alleen Molukse en autochtone Culemborgers, maar ook mensen uit de Turkse en Marokkaanse gemeenschap. In de diversiteit van mensen gaan we op zoek naar de overeenkomsten. En die vinden we in de thema's zorg en welzijn.

Pasar Culemborg

Deze Pasar vindt plaats op zaterdag 19 mei van 10.00 tot 18.00 uur. De Markt in het centrum van Culemborg wordt hiertoe omgetoverd tot een cultureel festijn met vele kramen en een podium. Een scala aan artiesten en dansgroepen van Kaapverdiaanse, Molukse, Turkse en Surinaamse komaf zal vanaf het podium het publiek verrassen met optredens. Klap op de vuurpijl is een wervelend optreden van Vincenzo (van The Voice of Holland). Daarnaast treden onder andere nog op Jimmy Bellmartin, Tifa Totobuang Kawan2 en de groep Lease.

De werkgroep 'Pasar Culemborg 700' bestaat uit Benjamin Souhuwat, Marcel Mahulette, Tony Sauhuwat, Ferry Siwabessy en Martha Reinders-Titahena.

Katong Batja... Live op Tong Tong Fair

*Vanaf 24 mei zal alweer de 60ste Tong Tong Fair op het Malieveld in Den Haag plaatsvinden. Dit jaar is voor Stichting Moluks Historisch Museum om meerdere redenen een bijzondere editie: We brengen voor het eerst op de 'Molukse woensdag' een speciale verkorte versie van het Molukse boekenprogramma **Katong Batja... Live!** Natuurlijk ook traditiegetrouw de muzikale talkshow Tifa's & Turntables en in samenwerking*

*met het Indisch Herinneringscentrum een speciale editie van **Gepeperd Verleden** op 3 juni.*

30 mei: Tifa's & Turntables: The Voices

Waarom zingen Molukkers zo graag en vooral meerstemmig? Thuis, op school, in de kerk. In alweer de vijfde editie van Tifa's & Turntables gaat het deze keer over het belangrijkste Molukse instrument: de stem. Met de muzikale familie Lekranty maken we een vocale reis door de tijd. Want waarom gaat het zingen de meeste Molukkers zo makkelijk af? En waar ligt de oorsprong van de meerstemmigheid waarmee Molukse vocalisten van ieder lied iets speciaals weten te maken? We laten oude en nieuwe versies horen van traditionele lagu2, maar ook populaire liedjes die in iedere Molukse woonkamer graag worden meegezongen. Rocky Tuhuteru is de host van deze muzikale talkshow.

Rocky Tuhuteru, host in muzikale talkshow

30 mei: Katong Batja... Live!

We organiseerden in de *Sophiahof* al op 24 februari jl. een druk bezochte bijeenkomst met een boekenmarkt en een veiling en Molukse schrijvers. Het succes was voor de organisatie van de Tong Tong Fair aanleiding om te vragen een verkorte versie tijdens de 'Molukse woensdag' te brengen. Dus speciaal ook voor degenen die er niet bij konden zijn op 24 februari, nu in de herkansing! Deze eerste editie

op de Tong Tong Fair ontvangt twee debutanten: Coby Nuruwé die een jeugdboek schreef over het meisje Nona en Elvira Nanariain die haar eigen jeugd beschreef in Mengelmoes. Dichter Djodjie Rinsampessy licht een tip van de sluier op van zijn nieuwe bundel en Abé Sahetapy schreef een fictief verhaal, gebaseerd op zijn jeugd in Kamp Schattenberg. De auteurs lezen voor uit eigen werk en houden een korte Meet&Greet en een signeersessie.

3 juni: Gepeperd Verleden

We organiseren samen met het Indisch Herinneringscentrum op

de Tong Tong Fair een speciale editie van Gepeperd Verleden met als thema verzet. [Gepeperd Verleden](#) is een programmareeks van het IHC over vijf actuele thema's: verzet, slavernij, dékolonisatie, racisme en migratie.

Hoe kan een Indisch/Moluks perspectief bijdragen aan actuele debatten? Op 3 juni spreekt moderator Wim Manuhutu met o.a. journalist Ricci Scheldwacht en historicus Ron Habiboe over de verschillende perspectieven op verzet. En waarom is het Indisch/Moluks verzet in de Tweede Wereldoorlog zo weinig belicht?

Voor definitieve tijdstippen en het gehele programma kunt u het beste www.tongtongfair.nl in de gaten houden. U kunt hier [online tickets bestellen](#). Dat scheelt u wachten in de rij bij de kassa's.

Sophiahof – Sophialaan 10 – 2514 JR Den Haag – Tel: 070-2002500

Ebbe op Java

Door: Chris Ebbe

Een serie korte reisanekdotes over de dagelijkse beslommeringen op Java in Indonesië

Jalan Mangga Besar Raya

We lopen over de *Jalan Mangga Besar Raya*, de weg waaraan ons hotel ligt. In het midden raast het verkeer in geordende chaos. Honderden scooters duiken ronkend in de *jalan jalan tikus*, de muizenpaadjes tussen de auto's, die tot mijn verwondering voornamelijk van de nieuwste bouwjaren zijn, met glanzend ongebutst koetswerk.

De ventweg is als een dorpsstraat in de middeleeuwen, gaten en keien, poelen met bruinzwart water. Twee ratten scharrelen onbevreesd in de goot. Langs de kant overall nerinkjes waar je nasi met vis kunt eten en *saté ayam* of *soto kambing*. Je kunt je schoenen laten repareren in het stalletje van de kleermaker, half zo groot als het hok van een schildwacht. Een maker van *obat*, inlands medicijn, wil ons iets engs aansmeren. Een verkoper van doerians verleidt ons. Bij een volgeladen rek zoekt hij een rijpe uit. Met zijn hakmes splijt hij de stekelige vrucht. Het ruikt zoet, een geur die ik niet ken, een aroma waarvoor wij in het Nederlands geen woord hebben.

Hoezo stinkende doerian waarover ik in mijn jeugd las. Stinkend, het oordeel van de Hollander, wiens neus niet veel meer rook dan de geur van spruitjes. Ik pulk een stukje vrucht uit de stekelige schil. Het vruchtvlees smelt in mijn mond, zacht als lobbige geklopte slagroom. O goden, naar uw ambrozie taal ik niet meer.

Met een 'viersterrenmaak' in de mond lopen wij verder. Op de grond staat een kooi met slangen, een levende kluwen kabeltouw. In de kooi ernaast richt een grote zwarte slang zich op langs het gaas, zijn tong flitsend in en uit zijn bek waarin je moordend gif vermoedt. Onder het afdak van het slangeneethuis heeft de bazin de kop van een slang klemvast in haar hand. Zilverwit blinkend kerft het lemmet een cirkel om zijn kop waarna de baas het vel van zijn kronkelende slachtoffer stroopt.

Chris,
Jakarta, 25 november 2014

Gedwee en lief zijn hoeft niet langer

Door: Han Dehne

Als het enig doel had zou ik mijn leven veil hebben.....

Veel, heel veel mensen die in Nederland wonen zijn afkomstig uit het voormalig Nederlands Indie. Zij allen hebben aanvankelijk geleerd dat Nederland het vaderland is en dat Indie hun moederland was.

Natuurlijk is dat een domme koloniale redenering. Immers het geboorteland waar generaties zijn opgegroeid is het land van de vaders en voorvaders en daarvoor als vaderland te bestempelen.

De koloniale ambities van Nederland hadden automatisch tot gevolg dat er een sterk aan Nederland gelieerd volk ontstond. De onvoorstelbare trouw van de Molukse bevolking en de Indo's aan de Nederlandse samenleving was min of meer uitzonderlijk te noemen.

Nadat als gevolg van de tweede wereldoorlog het Nederlandse systeem van koloniaal bezit aan flarden ging, als gevolg van eerstens de Japanse bezetting en daarna de vrijheidsstrijd van de Indonesiërs, kwamen al deze aan Nederland getrouwe mannen en vrouwen in de problemen.

Zij werden door de nieuwe machthebbers in hun geboorteland niet langer getolereerd en uiteindelijk bij monde van hun eerste president Soekarno het land uitgeschopt.

Plots ontstond er een volk dat geen land meer had. Hun vaderland ging verloren. Het

Molukse deel van deze meer dan trouwe mensen werden, ook tegen hun zin, naar Nederland vervoerd, om andere voor alle partijen moverende redenen.

Hierdoor ontstonden er ook twee verschillende kwesties.

Allereerst de Molukse zaak die op oneigenlijke gronden zogenaamd werd opgelost voor de Internationale politieke verhoudingen. De gevolgen hiervan zijn genoegzaam bekend. De andere groep zijn de Indo's, de gemengdbloedigen, die eveneens zonder land kwamen te zitten en massaal, tegen de wens van de Nederlandse regering in, naar Nederland vertrokken.

Ook zij werden eerst vreemde eenden in de bijt. Maar Nederland kon deze groep volkenrechtelijk niet weigeren. Zij waren en zijn allen Nederlands onderdaan en voorzien van de nodige bewijzen daarvan.

Dat betekent ook dat diezelfde Nederlandse overheid de zorgplicht had voor deze ontheemde groep van haar bevolking. Op die zorg was destijds heel veel aan op te merken en schoot uiteindelijk schromelijk tekort.

Maar sinds die tijd is er nauwelijks iets veranderd. Alle hulp die destijds na aankomst in Nederland werd gegeven is per saldo, door de slachtoffers van al dat oorlogsgeweld in Indie, zelf betaald. Iedere cent die werd uitgekeerd werd beschouwd als een schuld aan de Staat en moest worden terugbetaald.

De door Indonesië betaalde vergoeding, vastgelegd in het Traktaat van Wassenaar, voor alle genaaste goederen van deze groep werd nimmer doorbetaald aan de rechthebbenden.

De achterstallige salarissen van KNIL-militairen zijn pas na ruim 70 jaar beschikbaar gekomen en worden mondjesmaat uitbetaald terwijl nu bekend is geworden dat de rechthebbende weduwen daar geen recht op kunnen laten gelden hoewel het een wezenlijk onderdeel uitmaakte van het voor pensioen geldend inkomen.

Hoewel ik dit verhaal met grote woede schrijf, heb ik mij qua taalgebruik erg ingehouden.

Helaas hebben al deze mensen geen bestaand "vaderland" meer, zodat een oorlog verklaren er niet in zit.

Maar erg gedwee en lief zijn hoeft ook niet echt langer.

Wilt u blijk geven van uw waardering voor NICC Magazine en het vele werk dat wij hiervoor maandelijks verrichten? Maakt u dan een vrijwillige donatie over op ons bankrekeningnummer NL39 RABO 0129 2168 36, t.n.v. NICC te Den Haag. Dank u wel.

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, Presentatie & Signeren

Op klompen door de dessa – Hylke Speerstra. Het Nederlandse militair optreden in het voormalige Nederlands-Indië na de Tweede Wereldoorlog was een regelrechte koloniale oorlog. Dit boek vertelt wat die oorlog betekende voor de (veelal heel jonge) mannen die net vuile werk moesten doen. Slechts een enkeling vindt het nog steeds goed dat het gebeurd is. De meeste jongens echter hebben hun trauma's nooit verwerkt. Letterlijk op klompen banjerden ze door de dessa's en hadden geen idee wat hen te wachten stond. Ze wisten niets van guerrilla, executies, kortom een oorlog in al zijn verschrikkingen in een vreemd land met voor hen ongenadige temperaturen. En dat terwijl ze de

oorlog in Nederland net achter de rug hadden. De jongens van toen zijn nu allemaal ver in de tachtig en willen nu eindelijk hun verhaal kwijt. In Hylke Speerstra troffen ze iemand die goed kan luisteren en ook meesterlijk kan vertellen. *Adviesprijs: € 12,50.*

Verzwegen zeeheld – Jan de Vries. Over Jacob Benckes (1637-1677) en zijn wereld was weinig bekend en zijn positie op de oorlogsvloot was een mysterie. Hoewel hij geen hoofdofficiers-rang had, werd hij wel drie keer uitgezonden als leider van belangrijke missies. Dit boek werpt een nieuw licht op de her-

overing van Nieuw Nederland in 1673, het belangrijkste wapenfeit van Benckes, dat hem in de geschiedschrijving nimmer is toegekend. Hij was de laatste vertegenwoordiger van wat de agressieve zeemacht uit de 17^e eeuw werd genoemd. Slechts door

het opdiepen van vele zakelijke documenten is zijn levensloop te volgen. Enkele brieven aan zijn opdrachtgevers gunnen ons een kijkje in zijn persoonlijkheid. Naast dat hij uiteraard in diverse zeeslagen vocht, zoals de beroemde "Tocht naar Chatham", heeft hij vooral zijn naam verbonden aan twee missies naar West-Indië. Jacob Benckes sneuvelde in 1677 op het Caribische eiland Tobago. *Adviesprijs € 29,95*

Een groen respijt – Robert Egeter van Kuyk. Dit boek verhaalt over het Sultanaat Pontianak (1771-1950). Na het einde van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië bracht de auteur met zijn moeder enkele

maanden op uitnodiging door in het relatief veilige Pontianak op Borneo (Kalimantan), in afwachting van de terugkomst van zijn vader uit krijgsgevangenschap in Japan. Als (late) dankbetuiging voor de toen genoten gastvrijheid, vat de auteur de geschiedenis samen van het mooie Sultanaat Pontianak. Gesticht in 1771 was het een van de weinige autonome staten in de regio. Met de Japanse inval begon na bijna twee eeuwen vrede een periode van onrust en verandering, die ook na 1945 voortduurde gedurende de overgangstijd naar de Verenigde Staten van Indonesië, aan wie Nederland in 1949 de soevereiniteit overdroeg. In 1950 ontbond Indonesië resoluut op vier na alle zelfbesturende staten van het voormalige Nederlands-Indië en dus ook Pontianak werd ingelijfd. *Adviesprijs: € 15,00.*

In de schaduw van de Javazee – Theo Doorman. Anderhalf jaar voor zijn pensionering wordt de Kapitein ter Zee Pieter Koenraad

(1890-1968) in 1938 uitgezonden naar Nederlands-Indië. Het zouden acht enerverende jaren worden. Als commandant der Marine maakte hij de strijd tegen de Japanse inval in 1942 van nabij mee. Hij luncht met Schout-Bij-Nacht Karel Doorman, vlak voor deze uitvaart en de Japanse Marine in de Slag in de Javazee zou ontmoeten die de volgende dag, op 27 februari 1942, met zijn

Hr.Ms. De Ruyter ten onder ging. Na de capitulatie van Japan is Koenraad nog een aantal maanden waarnemend commandant der zeemacht in de Indische Archipel en wordt hij geconfronteerd met de gruwelijke geweldsexplosies van de Bersiap. De auteur, Theo Doorman is de jongste zoon van Schout-Bij-Nacht Karel Doorman. *Te bestellen bij de Uitgever: <http://www.walburgpers.nl>. Adviesprijs: € 22,95.*

Nevel over de Padi-velden – Mary Leurs. Het was alsof een onzichtbare hand mij leidde en mij alles nogmaals liet zien. Alles waarvan ik dacht dat ik het vergeten was. Soms betrapte ik mij erop dat ik 'neen' riep, maar ik moest kijken..... kijken..... kijken. De lucht, de geuren, het stof dat opwaaide, alles zag ik weer levensecht voor me. De herinneringen waren zo intens, dat ik mij een bevoorrecht mens achtte,

ze nog eens voor de geest te kunnen halen. Mary Leurs groeit op in Nederlands-Indië als dochter van een adellijke Indische moeder en een Nederlandse vader. Ze beschrijft beeldend haar gelukkige jeugd op de suikeronderneming, maar ook de tijd van de Japanse overheersing en na de oorlog de uiteindelijke terugkeer naar het verre, koude Nederland. *Adviesprijs: € 12,50.*

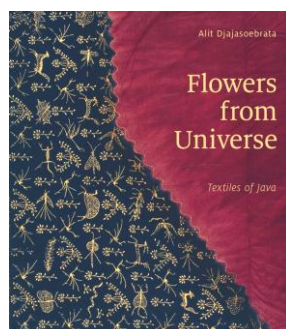
Veerkracht – Chantal Snijders Merkelbach. Onze vaste NICC Magazine columniste van heeft dit boek het levenslicht laten zien, waarin ze aantoon, dat door

creativiteit en doorzettingsvermogen je jezelf kan redden, zolang je openstaat voor je identiteit waar in de Indische en Molukse wereld steeds meer open over gesproken wordt. Zelfs na een revalidatie van acht maanden na een diagnose Fibromyalgie (zeer pijnlijke spierreuma) blijft Chantal recht overeind staan en organiseert ze opnieuw een onderneming na een

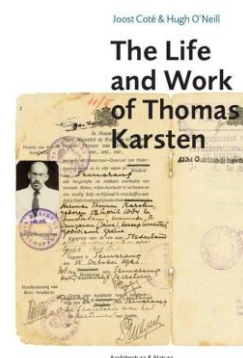
gebroken zwanengezin te hebben gered. Zwaanzinnig ontstaat. Chantal wordt 'Tante Sjan' en met haar kleurrijke Poppentheater maakt zij duidelijk hoe kinderen invloed hebben op de werkelijke poppenkast in ons Kikkerland. Ook blijft zij na 25 jaar nog steeds kiezen voor pubers en de kleurrijke gemeenschap in ons land, die in haar ogen nog altijd heel veel steun nodig hebben. Het boek verschijnt op 8 juni 2018. *Te bestellen bij: www.lecturium.nl. Adviesprijs: € 18,95 (excl. porto-kosten).*

Flowers from Universe, textiles of Java – Alit Djajasoebrata. This boek is based first and foremost on the memories and associations of Alit Djajasoebrata, who grew up in a close-knit West Javanese family. She frequently

came into contact with Batik, with which her female relatives indirectly expressed their personal attitudes to their surroundings to distinguish themselves from other women. The association of certain textiles with history, mythology and music in the cultures of Java proved to be natural and self-evident. The author is now curator of Wereldmuseum Rotterdam, which, due to its unique history, is rich in textiles from Java. *Order this book: <http://Impublishers.nl>. Book prize: € 34,50.*

The Life and Work of Thomas Karsten – Joost Coté & Hugh O'Neil. Thomas Karsten (1884-1945) was one of a small group of modern Dutch architects that included men like Henri Maclaine Pont and C.P. Wolf Schoemaker who developed their careers in the Dutch East-Indies in the first

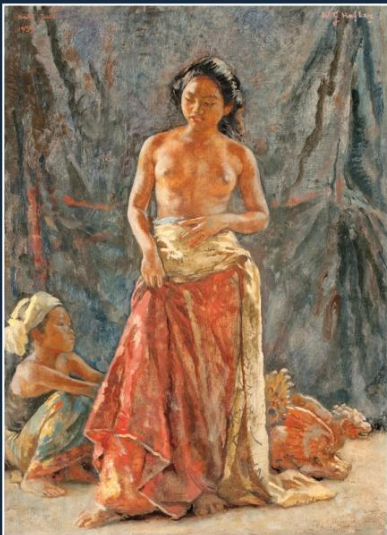

half of the 20th century. Karsten laid the foundations of modern urban Indonesia with work represented in Semarang, Solo, Padang, Palembang and Medan. This nice bibliography contains contributions Pauline K.M. van Roosmalen and Helen Ibbitson Jessup. *Order your copy now at: info@architectura.nl Book prize: € 29,50.*

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

VAN STOCKUM
INTERNET BOEKHANDEL
www.vanstockum.nl

ZEEUWS VEILINGHUIS
 GEVRAAGD:
INDISCHE SCHILDERIJEN

W. G. Hofker (1902-1981)
 Hamerprijs: € 600.000,-
 Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
 Tel. 0118 - 650 680
 WWW.ZEEUWSVEILINGHUIS.NL

(advertentie)

Federatie

Indische Nederlanders

De Federatie Indische Nederlanders (FIN) zoekt op oproepbasis creatieve initiatiefrijke

social media redacteur

die wil meewerken aan het opzetten en uitbouwen van onze online presentie

Functie eisen:

- HBO/WO opleiding, bij voorkeur richting journalistiek of communicatie
- Voldoende historische kennis van de Nederlandse geschiedenis
- Kennis/ervaring op gebied van sociale media, zoals YouTube, Snapchat, Instagram, Facebook en Twitter
- Affiniteit met Indisch Nederland en FIN

Zich kunnen vinden in:

1. De [doelstellingen](#) van de Federatie Indische Nederlanders
2. Beschermen en bevorderen Nederlands-Indisch erfgoed
3. Versterken geschiedkundige kennis voormalig Nederlands-Indië
4. Behartigen van de belangen van Indisch Nederland wereldwijd

De werkzaamheden worden op onbezoldigde basis verricht

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Mr. Drs. M. (Michael) Lentze
via Tel: 06-18 20 14 83 of via mail m.lentze@federatie-indo.nl

Geïnteresseerden voor deze functie kunnen reageren voor 30 mei 2018
door middel van een motivatiebrief met CV, te richten aan:

Federatie Indische Nederlanders - Postbus 30 - 2501 CA Den Haag
of via mail: info@federatie-indo.nl

(advertentie)

Bronbeek wil uitgroeien tot koloniaal museum

Museum Bronbeek in Arnhem wil in twee jaar tijd uitgroeien tot het koloniale museum van Nederland. Daar zullen historici een eerlijk beeld geven van het slavernij-verleden. Dat gaat gepaard met een vernieuwingsoperatie die zo'n 2,2 miljoen euro gaat kosten.

Dat zegt Michiel Christiaan Dulfer, de commandant van het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek in Arnhem. Het museum was tot nu toe hoofdzakelijk gericht op de koloniale geschiedenis van Nederlands-Indië en Zuidoost-Azië. „We willen de blik verruimen naar de koloniale

geschiedenis van Nederland in het westen van de wereld", stelt Dulfer. „Dat betekent dat we volop aandacht zullen besteden aan het slavernijverleden." Dulfer erkent volmondig dat de ambities van het museum bijzonder ver gaan en dat alles wat er gebeurt

Door: Harry van der Ploeg

straks onder een nationaal en internationaal vergrootglas zal komen te liggen.

Exposities

Specialisten zullen de plannen de komende tijd uitwerken, in nauwe samenwerking met andere instellingen, waaronder het Rijksmuseum en het Tropenmuseum. „Alles zal erop gericht moeten zijn om een eerlijk verhaal te vertellen", zegt Dulfer. Hij rekent erop dat Bronbeek met de ommezwaai het middelpunt kan worden van spraakmakende exposities. Museum Bronbeek trok

vorig jaar 44.000 bezoekers. Dat aantal moet in 2020 zeker tot 60.000 gestegen zijn, zo laat hij weten.

In december ondervroeg het Historisch Nieuwsblad 120 deskundigen over de wenselijkheid van de komst van een koloniaal historisch museum. 63 procent vond dat zo'n museum nodig is.

Slavernijmuseum

In Amsterdam loopt momenteel een onderzoek naar de haalbaar-

heid van een slavernijmuseum. De hoofdstad heeft een ton uitgetrokken voor een studie naar het draagvlak voor een dergelijk museum. Volgens Dulfer bijt het Amsterdamse plan in geen enkel

opzicht met wat hij voor ogen heeft. „Wij blijven primair gericht op de krijgsmacht. We plaatsen de KNIL in de context van de tijd. En daar passen ook de excessen van die tijd bij.”

Bron: De Gelderlander

Verras uw familielid, vriend, kennis of collega met een **GRATIS ABONNEMENT OP NICC MAGAZINE**
info@indisch-centrum-denhaag.nl

Recept

Kelia sumtera is een origineel Sumatraans gerecht, een curry van rundvlees, uien en aardappels.

Ingrediënten:

1 kilo runderlappen, 5 grote uien, 8 tenen knoflook, 5 cm verse gember, 1 verse stengel sereh, 1 el. ketoembar, 2 tl. djinten, 1 tl. koenjit, 1 tl. trassi, 1/2 l. dunne santen, 2 blaadjes djeroek perut (citrusblad, toko), 3 tot 4 verse lomboks, 8 kemirinoten, ca. 15 krielaardappels (geen minikrieltjes), blikje bamboeshoots.

Bereiding: Snijd het rundvlees in grove dobbelstenen. Pel de uien en snijd ze grof. Trek de droge bladeren van de sereh af en gebruik alleen het dikke deel. Hak deze in een paar stukken. Ontdoe

de lomboks van de steelaanzet en snijd ze in dunne ringetjes (met of zonder zaadjes en zaadlijsten hangt af van hoe pedis u het wilt hebben). Schil de gember en snijd het in schijven. Maal de uien,

sereh en knoflook in uw keukenmachine tot een pasta. Verhit wat olie in een braadpan en bak het vlees aan alle kanten goed aan. Haal het met een draadschep uit de pan en leg het op een schaal. Bak dan de kruidenpasta ongeveer 5 minuten op half-hoog

Kelia sumatera

vuur en voeg dan de droge kruiden (trassi, koenjit, ketoembar en djinten toe en eventueel een snufje zout. Meng alles goed en doe de djeroek perut blaadjes erbij. Laat nog op heel laag vuur de pasta even pruttelen. Doe daarna de ringetjes lombok erbij en de dunne santen. Meng weer alles heel goed en doe dan het vlees erbij. Breng aan de kook (eventueel nog iets water erbij als het te droog is) en laat dan ca. 1,5 uur zachtjes gaarstoven met het deksel op de pan. Kijk af en toe of de massa nog vochtig genoeg is. Schil de kielaardappeltjes, doe ze halverwege de stooftijd erbij. Dien op met wat versgehakte bosuitjes of bieslook. Lekker met rijst of als onderdeel van uw rijsttafel.

Selamat makan

Meer dan 120 titels over Nederlands-Indië

Neem eens een kijkje in de uitgebreide boekenwinkel van Historiek.net:

<https://geschiedenis-winkel.nl/nederlands-indie.html>

Première docufilm 'Klanken van Oorsprong'

De Indische documentairemaker Hetty Naaijken-Retel Helmrich heeft al eerder twee Indische documentaires gemaakt, 'Buitenkampers' en 'Contractpensions'. Daarvoor was ze verantwoordelijk voor het beroemde drieluik 'Stand van de Zon', 'Stand van de Maan' en 'Stand van de Sterren'. De docufilm 'Klanken van Oorsprong' begon met een script over de Tielman Brothers. Naarmate het script vorderde kwamen veel andere Indische artiesten en muzikanten ter tafel en zo ontstond een compleet beeld van de Indische artiestenwereld tussen 1945 en 1962.

De muzikanten hadden een grote invloed op de ontwikkeling van de muziek in ons land en talloze bands volgden hun voorbeeld. Hieronder: Sandra Reemer, Anneke Grönloh, Liesbeth List, Boudewijn de Groot, Ernst Jansz (Doe Maar), de Blue Diamonds, en vele anderen.

In 'Klanken van Oorsprong' doen zij hun verhaal over de Tweede Wereldoorlog, de Bersiap-periode de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië en de politieke acties. De daarop volgende gedwongen

repatriëring naar Nederland, de kille ontvangst en de aanpassing in het koude Holland en het onbegrip van hun overzeese landgenoten. Maar natuurlijk ook over muziek, hun grootste emotionele uitlaatklep en passie, waarmee ze alles verdrukten.

De muzikale docufilm is een mozaïek van verhalen over de kracht van overleven in moeilijke omstandigheden, de herkomst van de geportretteerden en het zoeken naar hun identiteit, afgewisseld met (swingende) muziek en nog nooit eerder vertoond archiefmateriaal uit het koloniale tijdperk.

Symposium & Presentatie

Rond de docufilm wordt door het Tilburg Cobbenhagen Center een symposium georganiseerd met fragmenten uit de film, lezingen door Thom Hoffman en Louis Zweers en met een optreden van Ernst Jansz en zijn dochter Luna. Gezocht wordt naar het gedrag van de media in Nederland in heden en verleden, met name het wegschrijven en opdiepen van deze verdronen, vergeten en verborgen geschiedenis van het voormalige Nederlands-Indië. Hoezeer werd de beeldvorming

beïnvloed door de berichtgeving over de nieuwkomers in Nederland. Mensen die oorlogs- en conflict-situaties zijn ontvlucht maar hun ervaringen en verhalen en vooral hun trauma's als een permanente rugzak met zich meedroegen.

'Klanken van Oorsprong' is een productie van Scarabeef films en vanaf 21 juni te zien in de Nederlandse bioscooptheaters. Op zondag 3 juni is er in bioscoop Pathé-Buitenhof in Den Haag de première voor genodigden. Het symposium is op 29 mei en vindt plaats op de Campus van Tilburg University van 14.00 tot 16.00 uur. Ontvangst vanaf 13.30 uur. Uitsluitend via opgave met deze LINK:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScB8LnCl5nYv0RU1rE7S69AY5Hx8RpRtc9F3BI7ZSUSIywo0w/viewform>.

Het symposium wordt mogelijk gemaakt met financiële steun van het Ministerie van VWS, het Vfonds, VSBfonds, Brabant-C en Fonds-21.

Meer informatie is verkrijgbaar bij j.vangroos@uvt.nl.

Pers en Publiciteit voor interviews: Triple P Entertainment in Bussum. Tel: 035-6982106/06-40842730. carlijn@tripelpentertainment.nl, www.tripelpentertainment.nl.

Wilt u blijk geven van uw waardering voor NICC Magazine en het vele werk dat wij hiervoor maandelijks verrichten? Maakt u dan een vrijwillige donatie over op ons bankrekeningnummer NL39 RABO 0129 2168 36, t.n.v. NICC te Den Haag. Dank u wel.

TONG TONG FAIR

Donderdag 24 mei t/m zondag 4 juni 2018 – dagelijks 12.00 tot 22.00 uur – Malieveld, Den Haag

De Jubileum editie van deze 60^e Tong Tong Fair wordt in een nieuw jasje gestoken. We introduceren Studio Tong Tong, de Rotonde en we brengen de majestueuze, nachtblauwe bogentent weer terug. Het thema voor de 60^e editie is: Indische footprint.

Thema van het Jubileumjaar: de Indische Footprint

De 60^e Tong Tong Fair is een mooie aanleiding om de Indische Footprint in kaart te brengen. Hoe 'verindischt' is Nederland? Van sambal als nationale smaakmaker en een patatje rendang in de snackbar, tot en met de invloed van Indische Nederlanders in de Jazz, Rock, Pop en natuurlijk de literatuur. We onderzoeken de Indische imprint in de materiële en immateriële cultuur. Op welke manier laat jij je inspireren door deze Indische Erfenis? Stuur al je input naar toekomst@tongtong.nl

Lekker relaxt slentershopper onder blauwe bogen en kijken naar cultuur

Al van ver ziet de Tong Tong Fair er anders uit. Die mooie nachtblauwe tent met die bogen, waar de Grand Pasar vele jaren lang een onderkomen had, IS WEER TERUG VAN WEGGEWEEST. We herintroduceren deze absolute sfeermaker in een ietwat gemoderniseerde versie. Het resultaat hebben wij al virtueel

gezien en is echt schitterend. Ook de theaters gaan op de schop en krijgen een prachtige uitstraling. En verder kunt u kennismaken met de Rotonde en Studio Tong Tong, paviljoens met transparante wanden, zodat je meteen ziet wat er zich afspeelt. Bovendien kom je overal interactieve programma's tegen, ook op de Grand Pasar. Zo maak je veel meer mee van de vele activiteiten in dit bijzondere jubileumjaar.

Dansen in De Rotonde

Liefhebbers van dansen komen helemaal aan hun trekken in De Rotonde, waar live bands, dj's en dansleraren de toon zetten. Centraal staat een ruime dansvloer voor rock & roll, stijldans, poco-poco, Linedance, maar waar ook workshops Indonesische en Polynesische dans elkaar zullen afwisselen. En dat alles voor maar één doel: jullie laten dansen, zo lang je maar wilt. Ook voor de sierlijke Pencak Silat ben je aan het goede adres in De Rotonde. De naam verwijst naar de roem-

ruchte Rotonde in de Houtrusthallen (weet u nog wel) waar vaak tot diep in de nacht kon worden gedanst. Van 1963 tot en met 1987 organiseerden we jaarlijks in de Houtrusthallen de Tong Tong Fair, die toen nog Pasar Malam Besar heette.

Indische keuken: Francis Kuijk

Repatriëring, migratie of vlucht?

Vorig jaar trok een enorme expowand met de afbeelding van een repatriëringsschip veel aandacht. We zagen dat de tentoonstelling aanleiding was voor oudere bezoekers om aan jongere familieleden over de eigen ervaringen en familiegeschiedenis te vertellen. In ons jubileumjaar gaan we daarom verder de diepte in en focussen we ons op de migratiegolf van de jaren '50 en begin '60, toen vooral de Indo-Europeanen (of Indo's) naar Nederland kwamen, veruit de grootste groep Indische Nederlanders. Zij waren wel vluchtelingen, maar geen asielzoekers. Hoe komt het dat wij zo weinig weten van onze eigen geschiedenis?

Indorock around the clock

Zondag 27 mei staat in het teken van de Indorock, de unieke muziekstijl die werd uitgevonden

door de Indische bands. Verwacht spetterende optredens van onder andere de Bibit-Rockers, Erwin van Ligten & Friends, Java Guitars, en Crazy Rockers, met als gasten Rinus Gerritsen en George Kooijmans (Golden Earring). En de bekende 'popprofessor' Leo Blokhuis geeft een muzikaal hoorcollege. Ook op andere dagen is er natuurlijk Indorock met onder andere de comeback van Tjendol Sunrise op 24 en 26 mei.

Sjaan van der Panne

Live: Sjaan van der Panne

Chansonier Sjaan van der Panne brak in 2014 door in The Voice of Holland met een overweldigend optreden, dat alle stoelen binnen drie tellen deed draaien. The rest is history. Of het nu het Concertgebouw is of Carré, Sjaan trekt volle zalen. Tong Tong Podium op zaterdag 2 juni.

Enak, die Indische Keuken...

Hoe bereid je zelf een saté ajam, hoe geef je een nieuwe twist aan de bekende pisang goreng en heb jij het ooit aangedurfd om zelf babi goeling (buikspek) te maken? Topchefs, TV-chefs en hobbykoks delen in het Kooktheater hun culinaire kennis. Met dit jaar: Agus Hermawan (Ron's Gastrobar in Indonesië), Annemarie Pronk (winnares Heel Holland Bakt), Francis Kuijk (runner-up HHB, foto), Vanja van de Leeden (ELLE-eten), Marnix Benschop (ex-NoMa, Fat Duck), Betty van Enst (24Kitchen), Marc Tierolf, Paul Toorop, Topchef Norman Musa en vele anderen.

Nieuw: Malang, Yogyakarta, West-Sumatra, Wondama (West Papua)...

De Tong Tong Fair brengt in 2018 weer honderden deel-nemers uit het buitenland op de been – standhouders, artiesten en ook officials. In het Indonesië-Paviljoen staan dit jaar niet alleen vele tientallen standhouders die speciaal voor de TTF uit Indonesië overkomen, ook presenteren de steden Yogyakarta, Malang en de regio's West-Sumatra en Wondama zich. Wist je trouwens dat al sinds de jaren '80 standhouders uit Indonesië naar de TTF komen en dat daardoor in 1989 het Indonesië-Paviljoen ontstond?

Indonesië Paviljoen

Geef eens een Indisch boek cadeau

Stichting Tong Tong heeft een prachtig Boekenfonds met heel veel Indische boeken. Biografisch werk bijvoorbeeld over de kindertehuisvader Pa van der Steur, schrijfster Melati van Java, 'celebrity' Marietje van Oordt, de illustrator Rogier Boon. Maar ook geschiedenis, bijvoorbeeld over de Buitenkampers, Koloniale kleding, Indische woonhuizen, en de Pasar Malam Tong Tong zelf. Of kies de literaire parel van Reggie Baay, De Ogen van Solo (slechts € 14,50). Er zijn al boeken vanaf 6 euro. Ze zijn verkrijgbaar via de website van Stichting Tong Tong en bij alle online boekhandels in Nederland.

Dus vooral dit jubileumjaar is de Tong Tong Fair uw bezoek dubbel en dwars waard.

Adresboek van Bandoeng 1941

In dit adresboek staan de gegevens alfabetisch op familienaam met daarachter het adres waar hij of zij woonde in 1941

<http://www.boudewynvanoort.com/2016/02/adresboek-van-bandoeng/>

Naast de **straatnamen** 'vroeger en nu' van **Batavia / Jakarta**

<https://indearchipel.com/2017/05/24/straatnamen-batavia-jakarta/>

heeft "In De Archipel" ook de straatnamen van **Medan** online staan

<https://indearchipel.com/2017/09/07/straatnamen-medan/>

en nu ook de straatnamen van **Semarang**

<https://indearchipel.com/2018/01/29/straatnamen-semarang/#more-23257>

Just4Kids... voor iedereen van 6 tot 16 jaar

Korte berichten

Gezocht: Jong talent

In de rubriek "Just4Kids" hebben we eerder al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en verder ook een stukje over een drumtalentje. Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed

dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of ben je een kunstschilder of een fotograaf in de dop.

Misschien ook wel een.... Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 6

tot ca. 16 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders willen helpen en doe er een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon in je eigen woorden naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een echt leuk artikeltje van.

Stuur je reacties dan naar:
info@indisch-centrum-denhaag.nl **DOEN HOOR....!!!**

Er zijn nieuwe namen! Muziekgezelschap Vertellus komt weer naar het jaarlijkse Boekids Festival in Theater De Nieuwe Regentes in Den Haag om al spelend kinderverhalen te vertellen. Er komt een workshop paradijs met onder andere een "Gorgelmormel"-workshop en een workshop "Koken voor de Keizer". Veel meer informatie en het volledige programma op: <http://boekids.nl>

Recept Daging Age

Lekker mals rundvlees met de milde smaak van kokos. Smaakt eigenlijk prima bij rijst, bami en zelfs bij een aardappeltje of aardappelpuree. Tip: meen er ook een stukje stokbrood bij om als laatste de restjes saus op te deppen.

Ingrediënten:

600 gr. mals rundvlees (sucadelap of draadjes-vlees is prima), 5

sjalotten, 4 tenen knoflook, 3 salamblaadjes, 2 tl. geraspte limoenschil, 1 volle tl. laos, zakje geraspte kokos of 1 el. dikke santen (van een blok), 1 el. gula

djawa of bruine suiker, 1,5 tl. ketoembar, 1/2 tl. djinten, 3 dl. water, zout en peper naar smaak.

Bereiding:

Snijd het rundvlees in dobbelstenen. Doe dit met iets zout en peper en de salamblaadjes in een braadpan met het water en breng dit aan de kook. Laat ongeveer 30 minuten doorpruttelen. Maal nu de schoongemaakte en in stukken gesneden sjalotten en de overige ingrediënten met de kruiden

behalve de gula djawa fijn in uw keukenmachine. Doe deze pasta bij het vlees en breng dit samen met de santen of kokosrasp weer aan de kook. Zet nu de pan op

de kleinste pit en langzaam gaar-stoven in ongeveer een uur. Kijk af en toe of er misschien nog iets water bij moet. De massa mag niet te droog worden. Eventueel

nog wat sambal op tafel voor wie het toch nog iets pittiger wil. Een traktatie voor de kids.

Selamat makan

Links 4 Kids

Heel veel leuke LINKS voor kinderen, maar niet alleen voor kinderen:

Indopedia, Indische Encyclopedie / Bibliotheek / Indisch erfgoed / naslagwerk voormalig Nederlands-Indië. <https://www.indopedia.nl/>

Doorlink-website naar tal van Indische en Indisch gerelateerde websites, blogs, personen en onderwerpen. <https://linkenindisch4ever.wordpress.com/>

Website over online **geschiedenis** van, voor en met Indische Nederlanders. <http://www.indischhistorisch.nl>

Informatie over **schoolles-pakketten** over het voormalige Nederlands-Indië. www.gastdocenten.com

Indisch Herinneringscentrum Sophiahof, Den Haag www.indischherinneringscentrum.nl

Moluks Historisch Museum (MHM) Sophiahof, Den Haag <http://www.museum-maluku.nl/>

Indisch Museum, een digitaal museum over Nederlands-Indië: <https://indischmuseum.wordpress.com>

Informatie over de **Nationale Indië-Herdenking** op 15 augustus. www.indieherdenking.nl

Een **Indische startpagina voor de jeugd**: <http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De speciale **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië). http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pag_enr=1

Info over boeken, artikelen, TV- en radiodocumentaires plus LINKS naar sites betreffende het Pakan-Baroe Spoorweg drama. <http://pakanbaroe.my-free.website/>

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland. <http://www.taman-indonesia.nl>

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. <http://www.koorenhuis.nl>

Theatervoorstellingen - Een informatieve website met heel erg veel voorstellingen, overal in Nederland en voor iedere leeftijd. <http://www.kindertheater.nl/>

Website **Indische Jeugdboeken**, compleet met een bestellink. <http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

Kunstbende, Een landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar. <http://www.kunstbende.nl>

Jeugd Startpagina "Open Start" <http://jeugd.openstart.nl>

Weblog "Indische Jeugd-letteren" Blog van Marjorie van Putten: <http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Villa Zebra, landelijke jeugd-organisatie <http://www.villazebra.nl>

Young Adult Books, website met boekrecensies en webshop over boeken voor middelbare scholieren. <http://www.youngadultbooks.nl/>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles. <http://www.cjsm.vlaanderen.be>

Kinderboekenpraatjes. Heel erg veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep. <http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

TONG TONG FAIR

Donderdag 24 mei t/m zondag 4 juni 2018 – dagelijks 12.00 tot 22.00 uur – Malieveld, Den Haag

Herman Keppy geeft Indisch verzet tegen nazi's een gezicht

Door: Jan-Hendrik Bakker

Het was de tijd toen 'Uitzending Gemist' nog niet bestond. Vele Nederlanders zaten op gezette tijden vastgeplakt aan hun bank wanneer het de dag was van hun geliefde serie. Eén zo'n serie was de BBC-reeks 'Colditz', uitgezonden in de jaren zeventig van de vorige eeuw.

Deze zeer populaire verfilming van spectaculaire en ingenieuze ontsnappingen door geallieerde officieren uit de best bewaakte gevangenis van de nazi's was goed voor elke week weer nieuwe gesprekstof. "Maar niemand wist dat er onder die gevangenen veel Indische mannen zaten. De baas van de Nederlandse gevangenen was een Indo bijvoorbeeld," zegt de onderzoeksjournalist Herman Keppy (Amsterdam 1960)

Half augustus gaat in Bronbeek (Arnhem), het Koninklijk Tehuis voor Oud-militairen uit het KNIL de tentoonstelling 'Katjongs in Colditz' open, waarin het materiaal te zien is dat Keppy verzamelde over deze historische plek, een kasteel in Saksen, met zijn vele verhalen.

Keppy toont een foto van krijgsgevangenen in het kamp Colditz op appèl. Hij wijst de Indische gezichten aan. "Je pikt ze er zo uit." Hij legt zijn vinger op één van hen midden in de groep. "Dat is de pop die ze gebruikten, die beroemde pop die de afwezigheid van een van de gevangenen moest verbergen." Alleen als je het weet, zou je het kunnen zien, zo echt lijkt deze zogenaamde krijgsgevangen officier.

Ook is er een foto van geallieerde krijgsgevangenen in uniformen van de Duitsers. "Die konden ze heel precies namaken en sommige gevangenen wandelden als het

ware zo de vrijheid tegemoet." Dat er vele Indische jongens hebben gezeten, wordt ook gestaafd door de feiten. "Na de capitulatie van het Nederlandse leger op 15 mei 1940 moesten de Nederlandse officieren een zogenaamde erewoordverklaring tekenen. Daarin beloofden ze plechtig zich in de toekomst niet meer te zullen verzetten tegen de Duitse overwinnaars. Van de 14.400 officieren hebben er maar 68 niet getekend. Die moesten dus geïnterneerd worden. En daar zaten 51 KNIL-militairen onder, 35 officieren waren geboren in Nederlands-Indië."

Herman Keppy (Foto: Winish Chedi)

Mentaliteit

Keppy verklaart het grote Indische aandeel in het verzet tegen de nazi's uit de mentaliteit van Indische jongens, zowel totoks (blanke Europeanen uit Indië) en indo's als Indonesiërs. "Die mentaliteit was nu eenmaal krijgs-

haftiger dan die van de Hollandse burgers. In Indië was het leven anders, er werd meer gevochten, de cultuur was harder, er dreigde altijd gevaar en elk moment kon het afgelopen zijn. Vandaar hun grote bereidheid om te vechten."

Keppy's boek over het Indische verzet dat in oktober zal verschijnen, heeft de titel 'Zijn jullie kerels of lafaards?', woorden die de Indo Jan Nout riep toen hij zijn mannen aanvoerde bij de herovering van vliegveld Valkenburg op 10 mei 1940. Hij zou daarop met de blote vuist twee Duitse soldaten uitgeschakeld hebben.

Jarenlang speurwerk

Zelf zoon van een Molukse militair, deed Keppy jarenlang speurwerk naar het Indische aandeel aan het verzet tegen nazi-Duitsland. Naar aanleiding van een eerdere tentoonstelling daarover op de Tong Tong Fair vertelde hij al in Den Haag Centraal dat 'Soldaat van Oranje' Erik Hazelhoff Roelzema en enkelen van zijn vrienden een Indische achtergrond hadden. "Daar hoorde je nooit iemand over."

Hetzelfde geldt voor de vele Engelandvaarders die de Noordzee overstaken en zich bij het verzet aansloten. "Onder hen kwam 11 procent, 187 man, oorspronkelijk uit Nederlands-Indië. Daarom wil ik hun verhaal vertellen. Hoe die jongens de avond voor hun vertrek nog een keer nasi goreng gingen eten bij een tante in de Haagse Bomenbuurt. Met die verhalen wil ik het verzet kleur geven, snap je?"

Kleur had ook het Joodse jongetje dat de Indonesische familie Madna uit de Van Kinsbergenstraat adopteerde, maar dan wel heel erg

blank, en heel erg blond. Dat stak af tegen het Aziatische bruin van de familie Madna.

Keppy: "En toch deden ze het. De vader van het gezin heeft verteld dat hij er geen seconde over had hoeven nadenken. Zoiets deed je gewoon. En dan moet je ook nog bedenken dat die Indonesiërs moslims waren. Religieus fanatisme speelde nog helemaal niet in die tijd. Voor de meeste

Indonesiërs in Nederland gold trouwens ook dat ze hun eigen onafhankelijkheidsstrijd even opzij hadden gezet, omdat de strijd tegen het fascisme op dat moment voorging."

Kleine tentoonstelling Indisch verzet tegen de nazi's, 24 mei t/m 3 juni, en Lezing 'Vrouwen in Verzet', 28 mei, Tong Tong Fair, Malieveld; grote tentoonstelling 'Katjongs in Colditz', 15 augustus

t/m 31 december, Museum Bronbeek (Arnhem). Meer info: www.tongtongfair.nl en www.defensie.nl/onderwerpen/bronbeek (Indonesië Forum)

Noot van de redactie.

De serie Colditz is te zien op **YouTube:**

(Nederlands ondertiteld).

https://www.youtube.com/results?search_query=colditz+tv+serie+nederlands+ondertiteld.

Column

Als kind ben ik opgevoed met de boodschap bescheiden te blijven. Als er opgevallen mocht worden werd er een podium gecreëerd en een dans ten toon gesteld of geshowd hoe sterk ik was. Achteraf gezien ben ik mijn ouders steeds meer gaan begrijpen en hier ben ik erg dankbaar voor. Zo ben ik gesprekken gaan voeren met mijn ouders afzonderlijk van elkaar. Mijn vader is van Indische komaf en heeft mij uitleg gegeven over gedwongen Spijtoptant zijn. Mijn moeder is half Nederlands en Moluks waar nog veel gevoeligheid ligt in onze familie geschiedenis. Ik heb weleens gekscherend geuit dat dit mij een Gado Gado of een Tjampoer Pedis maakt. Inmiddels ben ik nog meer trots dan ik al was en uit ik dat wij meer dan ons eten zijn.

Zo ben ik ook een paar weken geleden naar het graf van mijn overgrootmoeder gegaan nabij Schattenberg het voormalig kamp Westerbork. Het bijzondere eraan is dat ik dit heb gedaan met mijn achternichtje Elianne die ik per toeval als eerste ontmoette tien ik achter de schermen dook op FB naar meer verbinding met familie. Als eerste dook zij op toen ik de achternaam van haar in toetste. Ik dacht bingo! Immers staat Rotterdam als woonplaats aangegeven en laat ik hier geboren zijn. Echter was het toeval want

zij komt uit Zutphen en door haar opleiding en haar man is zij in Rotterdam terecht gekomen.

Onze eerste ontmoeting was dan ook in Rotterdam en bovenal bijzonder. De klik en herkenning was er meteen ondanks onze oma's zussen zijn en de familie inmiddels verdeeld is geraakt. In hoeverre zijn families hier in Nederland meer gezinsgericht geworden? Heeft dit te maken met de individualisering in onze hedendaagse Nederlandse maatschappij?

Voor dat moment maakte me dit niets uit. Ik genoot van het toeval en zoals ik al jaren uit toeval bestaat niet. Iets valt je toe.

Verbindingen

Samen hebben we onze zoektocht voortgezet en we hebben elkaar zelfs kunnen helpen. Elianne zocht op dat moment inspiratie over haar achtergrond daar zij in een afstudeerfase zit als fotografe. En ik zocht net een fotografe om een foto te maken op de plek waar de schepen vanuit Nederlands Indië destijds in Rotterdam arriveerden op de Maas.

Het heeft zo moeten zijn en verbindingen zijn er niet voor niks! Het viel ons mooi toe dat we elkaar precies op dat ene moment ontmoetten terwijl we beiden apart van elkaar bezig waren met een zelfde zoektocht.

We zochten samen het graf op van onze overgrootmoeder en we hebben er inwendig gebeden. Ik kreeg een antwoord van de stilte die er plaats vond in dat moment..... De bescheidenheid en stiltes komen puur voort vanuit verdriet en onbeantwoorde vragen.

Ik besluit dan ook dit keer mijn column kort en niet alleen maar leuk en gezellig te houden. Vanuit respect voor al die mensen die destijds geleden hebben.

Binnenkort komt mijn boek uit. Het gaat over gebroken gezinnen en ik zal de volgende keer u hiervan op de hoogte brengen. De reden hiervan is dat de eerste boekpresentatie voor mijn ouders

en directe naasten zijn. U begrijpt dat ik het eerst kies voor deze verbinding.

Ik dank het NICC voor het inmiddels verspreiden en ruimte geven van mijn columns dat ik inmiddels sinds bijna twee jaar mag doen.

Hierbij een foto van mijn achternichtje en van mij op de plek waar onze overgrootmoeder Salomi Warella Silano helaas overleed aan een hartaanval. Elianne en ik kunnen de klok niet terugdraaien maar zullen onze boodschap op onze wijze altijd blijven doorgeven als cultureel

erfgoed. Elianne (rechts) middels haar fotografie en ik in mijn verhalen als schrijver, poppen-speler en als mens/coach.

Chantal Snijders Merkelbach
zwaaninnig@outlook.com.

De Indische Agenda

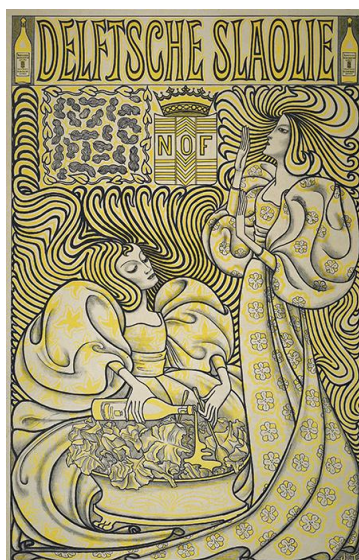
LET OP! Sluitingsdatum kopij op 10 juni 2018

28 april t/m 10 juni 2018: De Japanse Tuin is weer open. De beroemde Japanse Tuin in Park Clingendael in Den Haag is weer open. Bezoekers kunnen hier talloze bijzondere en zeldzame planten, struiken en bomen

bewonderen, alsmede prachtige bruggetjes, lantaarns, ornamenten enz. Clingendael ligt op de grens van Den Haag en Wassenaar en is uitsluitend in het voorjaar en in de herfst enkele weken geopend. Vanwege de gevoeligheid van de vegetatie kunnen slechts een beperkt aantal bezoekers tegelijk worden toegelaten. Hierdoor kunnen korte wachtrijen ontstaan. Locatie: **Landgoed Clingendael**, hoofdingang Wassenaarseweg (na het ANWB gebouw), openingstijden: 9.00 tot 20.00 uur. Toegang gratis. Nadere informatie www.denhaag.nl/japansetuin.

T/m 3 juni 2018: Jan Toorop en het animisme. Deze tentoonstelling richt zich vrijwel volledig op de afkomst van de kunstenaar. Hij groeide op in de natuur, het ruige oerwoud en voelde zich één met de Javaanse natuur en met de cultuur. De tentoonstelling is tot stand gekomen dankzij het feit

dat vele particulieren en instellingen Toorop's werk in bruikleen hebben gegeven, mede dankzij de inspanningen van de bekende Frans Leidelmeijer. De locatie is: **Musee Lalique**, Gasthuisstraat 1, Doesburg. Zie voor entreeprijzen, openingstijden en andere info: <http://www.musee-lalique.nl>.

T/m 30 juni 2019: Indonesische Bronzen – Schatten uit het Depot. Het Museum voor Volkenkunde toont een bijzondere verzameling bronzen voorwerpen die normaal in het depot blijven. Er zijn meer dan 200 Indonesische voorwerpen opgesteld. Ze bieden een schat aan informatie over de geschiedenis van Indonesië. De beeldjes zijn eeuwenoud, gemaakt tussen de 8^e en 15^e eeuw, een periode waarin Java het centrum was van Hindoeïsme en Boeddhisme. Een tijdvak waarin ook

enorme monumenten zoals de Boeddhistische Borobudur en de Hindoeïstische Tempel van Prambanan ontstonden. De beeldjes zijn grotendeels op Java gevonden, maar komen daar oorspronkelijk niet vandaan. Uit recent onderzoek weten we dat Java in die tijd via zee metaalstaven importeerde. De moeite waard om deze bijzondere tentoonstelling te bezichtigen. Locatie: **Museum Volkenkunde**, Steenstraat 1, 2312 BS Leiden. Openingstijden: Di. t/m Zo: 10.00 – 17.00 uur. Alle verdere bezoekersinfo: www.volkenkunde.nl.

T/m 18 juli 2018: Expositie Rotterdamsche Lloyd. Grote tentoonstelling met een LINK tussen de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd en de beroemde scheepswerf "De Schelde". Deze werf was tussen 1882 en 1947 'hofleverancier' van de Lloyd. Het KRL-Museum heeft deze expositie ingericht samen met Damen Schelde en Museum Scheldewerf. Genoemde organisaties zijn onlosmakelijk verbonden aan Nederlands-Indië en Indonesië. Mede

om deze reden heeft ook Wieteke van Dort acte de presence gegeven tijdens de opening op 17 januari jl. Bij de opening werd de geheel gerestaureerde "Blaas", de bij veel Vlissingers bekende fabrieksfluit door de Damen Schelde directie aan het Museum geschonken. Deze bijzondere expositie wordt gehouden op twee locaties: **Damen Schelde Naval Shipbuilding**, De Willem Ruysstraat 99 (gratis entree, openingstijden: 09.00 tot 17.00 uur) en **Museum de Scheldewerf**, De Willem Ruysstraat 100 (kleine entree), 4381 NK Vlissingen. Openingstijden: 13.00 tot 17.00 uur. Info: krl-museum@kpnmail.nl

T/m 21 mei 2018: Expositie 'Van Dehua naar Otterlo'. Op deze tentoonstelling over het Chinees Porselein en tegels worden porseleinen beelden en bijzondere tegels getoond van twee hedendaagse Chinese

kunstenaars uit de stad Dehua, traditioneel centrum van het Chinees porselein. De stad Dehua ligt in de provincie, een belangrijk handelsknooppunt in het Zuid-oosten van China, aan de Straat van Taiwan. Locatie: **Nederlands Tegelmuseum**, Eikenzoom 12, 6731 BH Otterlo. Openingstijden: 13.00 tot 17.00 uur, maandags gesloten. Toegang: € 6,50 pp, kinderen t/m 12 jr. € 3,00. Info: www.nederlandstegelmuseum.nl.

18 mei 2018: Symposium en boekpresentatie: 'Onderzoek naar ziekten en zorg in Nederlands-Indië'. Symposium, verzorgd door de Nederlandse Vereniging voor Medische Geschiedenis, met diverse sprekers en presentaties over bovenvermeld onderwerp met om 13.00 uur een lunch (rijsttafel). Na de lunch-pauze diverse kleine presentaties

door de auteurs van het boek "The medical journal of the Dutch Indies 1852-1942". Dit boek is tevens ter plaatse te koop voor € 20,00. Onderwerpen zijn onder andere: gynaecologie, Geneeskundige Dienst, Framboesia Tropica, Hospitalen en Kindergeneeskunde. Tijdens de pauzes kunnen de deelnemers een collectie foto's bezichtigen over de gezondheidszorg in Nederlands-Indië. Aan het bijwonen van het symposium en de boekpresentatie zijn geen kosten verbonden. Wel is de heerlijke uitgebreide rijsttafel voor eigen rekening à € 18,50. Aanmelden voor deze dag is noodzakelijk via een e-mail naar: eq.hesseling@hetnet.nl. Vermeld daarbij tevens of u wel of niet van de lunch gebruik wilt maken. Locatie: **Congrescentrum Kumpulan**, Landgoed Bronbeek, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijden: 10.00 tot ca. 16.10 uur. Meer informatie op de website: <http://www.nvmg.nl/docs/programma20180518.pdf>.

20 mei 2018: Extra Themazondag Bronbeek. Op de 1^e Pinksterdag heeft Bronbeek een extra themazondag gepland met Wieteke van Dort en Ais Lawa-Lata. Dit is in het kader van hun 40 jarige samenwerking. Deze themazondag heeft vanwege de

1^e Pinksterdag een luchtiger programma gekregen. Ook het tijdstip en de prijs wijken hierdoor

af van de norm. En uiteraard staat er na afloop een uitstekend Indisch Buffet voor u klaar. Locatie: **Kumpulan Bron-beek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijden: zaal open vanaf 14.00 uur. Aanvang 15.00 uur en einde voorstelling om 16.30 uur. Vanaf 17.00 uur staat het Indisch buffet klaar. Toegang: zonder het Indisch buffet: € 7,50 en inclusief het buffet: € 22,50. Inschrijven uitsluitend via de webshop op: www.kumpulan.nl, tab: Themazondagen.

25 mei – 27 mei – 30 mei – 3 juni 2018: Shadows of Java (Gamelan & Wayang). Stichting Raras Budaya en Gamelanensemble Widosari viert hun resp. 40 en 25 jarig bestaan met een viertal zinderende voorstellingen van Shadows of Java, met Joko Susilo, Guntur Sulistiyono, Peni Candrarini en Yukari Uekawa. Shadows of Gamelan is een veelzijdig spektakel met alle elementen van de traditionele Javaanse Gamelan, het poppenspel Wayang Kulit en de moderne varianten waarin de Gamelan gecombineerd wordt met westerse blaasinstrumenten. Internationaal vermaard poppenspeler (dhalang) Ki Joko Susilo staat garant voor een dynamische interactie tussen dhalang en orkest. Sinta Wuller schreef speciaal voor dit jubileum

een nieuwe compositie voor Gamelanensemble Widosari en twee briljante musici: de wereldberoemde Indonesische zangeres Peni Candrarini en de virtuoze Japanse saxofonist Yukari Uekawa. De voorstelling duurt twee uur, inclusief pauze. De voorstellingen: 25 mei – Tong Tong Festival – 20.00 uur; 27 mei – Kumpulan Bronbeek – 15.30 uur; 30 mei – Bijlmer Parktheater – 20.00 uur en 3 juni – Muziek & Dansschool Amstelveen – 15.00 uur. Zie voor de adressen, entreprijzen en overige informatie, de website: www.gamelanhuis.nl/widosari.

27 mei 2018: Bij Eugenie in de keuken. Een nieuwe reeks theatervoorstellingen, waarbij tante Eus het publiek meeneemt in gebeurtenissen in en rond haar keuken. Naast haar recepten krijgt

u ook te maken met haar keukenverhalen, haar liedjes en anekdotes en natuurlijk ook de keukenroddels. In deze voorstelling ontvangt tante Eus als gasten: John Oltmans (Indopedia) en Lieke Tio (djamu's). Tante Eus wordt bijgestaan door kokkie/kebon Jeffrey van Overeem, die de scepter over de keuken zwaait. Voor een meerprijs van slechts € 10,00 kunt u na afloop genieten van een heerlijke portie Nasi Rames. Wel even vermelden bij uw reservering. De locatie is: **Het Werftheater**, Oudegracht 60 (aan de werf), 3511 AS Utrecht. Kassa open om 13.45 uur. Aanvang om 14.30 uur. Toegang: € 13,00 en

inclusief Nasi Rames: € 23,50. 55+ en CJP € 11,00 en € 21, Reserveren van kaarten via Tel: 030-2315440 of via e-mailadres: reserveren@werftheater.nl.

27 mei 2018: Dansmatinee. De bekende band Straight organiseert weer een spetterende dansmiddag, waarbij de bezoekers van jong tot oud van harte welkom zijn. De voetjes kunnen op de vloer op de muziek van Rock &

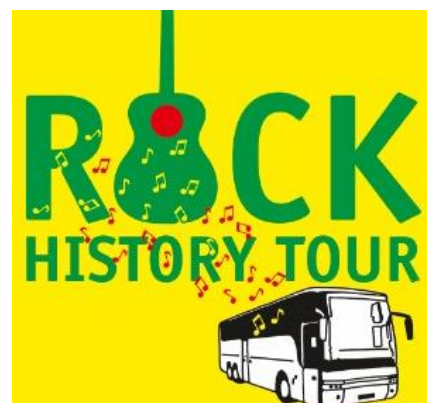
Roll, Country, Ygspan/ Salsa en Soul/disco/latin/cumbia muziek. De pauzes van de band worden opgevuld met Linedance muziek van DJ Charles. Vanzelf-sprekend zal er ook weer volop te snoepen zijn, want er is een voortreffelijke Indische catering aanwezig. Naast Straight zullen er ook enkele gastzangers een optreden verzorgen. Locatie: **De Prinsenhof**, Hoofdstraat 43, 5683 AC Best. Tijden: 14.00-19.00 uur, zaal open 13.30 uur. Toegang: € 10,00 Reserveren kaarten (à € 8,00) bij Huib: 0162-460350, 06-17383473 bij Ron & Viv: 0416-338551 of bij Jan Osten: 0499-371107. Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar via e-mail: severijnhe@gmail.com.

2 juni 2018: Pestafeest. Benno Gabriel van de Stichting Busyben heeft weer een gezellige Pesta op stapel staan, die zeker niet gemist mag worden. De muzikale omlijsting is in de vertrouwde handen van de allround band Rocking Players met medewerking van één of meer gastoptredens. De Indische catering wordt verzorgd door Toko Bandung. De locatie is **Borchland Amstelhal**,

Borchlandweg 6-10, 1114 BD Duivendrecht/Amsterdam. Tijden: Zaal open vanaf 19.00 uur, aanvang 19.30 uur en einde om 01.00 uur. Voorverkoop kaarten € 12,00 en aan de zaal € 14,00. Reserveren: Benno Gabriel: 0320-247777 / 06-15900429 of bij Angela Gabriel: 06-22793445. Gereserveerde kaarten kunnen v.a. 19.00 uur worden opgehaald. Nadere info: www.pestafeest.nl.

2 juni 2018: Haagse Rock History Tour. De inmiddels wijd en zijd bekende Rock History Tour van Marcello's Art Factory and Rock Gallery aan de Haagse Koningin Emmakade is weer van start gegaan. De eerste edities waren razendsnel vol bezet. Maar er komen er dit jaar nog meer, onder andere op 12 mei en 2 juni. Vorig jaar organiseerde Marcello in samenwerking met het Tong Tong Festival een totaal uitverkochte Indo Rock Tour. Of dat dit jaar weer het geval is kunt u wellicht volgende keer in deze rubriek lezen of kijkt u anders op de website: <http://tongtongfair.nl>. In ieder geval kunt u zich voor de komende Tour nog inschrijven,

maar wees er wel snel bij want voor u het weet is het volgeboekt. Met een luxe touringcar rijdt u

langs tal van plekken uit de Haagse beat- geschiedenis uit de 60's en 70's. Aan boord is live muziek en de reisleiding is in handen van ex Golden Earring gitarist Peter de Ronde, hierin bijgestaan door kunstenaar Marcello. Vertrekpunt: **Marcello's Art Factory and Rock Gallery**, Koningin Emma-kade 148, 2518 JK Den Haag. Vertrektijd 14.00 uur. Deelnemers kaarten: € 49,95 pp. Deze prijs is incl. koffie of thee voor vertrek, een glaasje onderweg op een speciale locatie en dan nog een wijntje of biertje na terugkomst in Marcello's galerie. De Tour duurt ongeveer twee uur. Voor nadere info: <https://denhaag.com/nl/event/44027/rock-history-tour>.

9 juni 2018: Jubileum Party Soerobojo. Indische vereniging Soerobojo bestaat 45 jaar en dat moet gevierd worden. En met een gewoon feestje moet je bij Indo's natuurlijk niet aankomen. Er is dan ook een spetterend programma met muzikale mede-

werking van de band Straight en het duo N-Twice. Daarnaast is er natuurlijk ook een rondje bingo met leuke prijzen. Gaarne tijdig reserveren, want vol = vol. Heeft u zelf talent? Dan bent u van harte uitgenodigd om uw plankenvrees te overwinnen en uw kunst ten beste te geven. Meldt u zich daarvoor even aan bij de organisatie, dan kunnen zij u gaan inplannen. En uiteraard is de

Indische keuken aanwezig. De locatie: **Kolpingshuis**, Smetiusstraat 1, 5411 ER Nijmegen. De toegang: € 11,00. Tijden: 20.00 uur tot 01.30 uur; zaal open om 19.30 uur. Reserveren o.a. bij: Paula An: 024-3559528, Toko Rinus: 024-3556863, Marijke & Albert: 024-7851074, Mary & Nelis: 0481-431892 of Francine Tammeling: 026-4460187. Nadere info bij: Huib: 06-17383473 of bij Richard: 06-45396720. Parkeren op 3 min. Loopafstand Parkeergarage Keizer Karel, direct achter de Schouwburgweg vanaf 18.00 uur à € 0,50/uur.

1 juli 2018: Indo Music Dans-party. Een gezellige Kumpulan Tanpa Nama met vrienden en kennissen zoals u van de organisatie, Stichting Sajany wel gewend bent. U kunt weer de

dansvloed betreden op de tonen van de bekende band Java Guitars en Edu Schalk en dat alleen al garandeert een geweldige middag, Natuurlijk is ook de Indische keuken aanwezig met snacks en nog veel meer. Na afloop is er gratis een kop koffie en het parkeren is gratis. De locatie is: **De Brinkhoeve**, Kerkstraat 12, 3171 GG Poortugaal. Tijden: van 12.30 uur tot 18.00 uur. Toegang: € 7,00. Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar via Tel: 06-26116075 info@sajany.nl.

22 juli 2018: Bandung Summer Party. Ontmoet oude en nieuwe vrienden, kom gezellig dansen en eet een hapje mee. Op de Pesta Bandung Baru wordt de muziek

verzorgd door de bands Xanur en Straight. De ervaring van de vorige Party's leert ons dat het erg druk kan worden. Reserveer dus tijdig uw kaarten om zeker te zijn van een plekje op de locatie: **Zalencentrum De Brug**, Dunantlaan 1 te Reeuwijk. Aanvang 14.00 uur en we hebben de zaal tot 19.00 uur. Zaal open om 13.00 uur. Toegang: € 12,50 en aan de zaal € 15,00. Nadere inlichtingen en reservering kaarten bij: Rens Borghouts: 070-3938377; Anita: 070-4042134; Huib: 0617383473; Lenie: 070-3238411; Rob: 06-54688045 en anderen. U kunt uw reservering ook via een bankoverschrijving doen. Uw bijdrage moet dan wel vóór 10 juli 2018 bij ons binnen zijn: IBAN nummer: NL98 INGB 0002 7852 60 t.n.v. L. Borghouts ovv Bandung en het aantal personen. E-mail adres: rensborghouts@live.nl.

Maandelijks GRATIS e-Magazine voor de Indische gemeenschap
Bent u al abonnee?

Een mailtje is voldoende:
info@indisch-centrum-den Haag.nl

Pasar Kalender 2018

(update: 1 mei 2018)

Januari

13, 14: Steenwijk <http://www.istimewa-events.nl>.
00, 00: Breda <http://www.winkelcentrumhogevucht.nl>

Februari

9, 10, 11: Antwerpen (BE) <http://www.azieinantwerpen.be>
17 t/m 25: Amsterdam <http://www.istimewa-events.nl>

Maart

3, 4: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl
9, 10, 11: Zwolle <http://www.istimewa-events.nl>
19: Kallenkote (Steenwijk) www.tamanindonesia.nl
23, 24, 25: Eindhoven www.stellarevents.nl
31, Rotterdam <http://www.istimewa-events.nl>

April

1, 2: Rotterdam <http://www.istimewa-events.nl>
7, 8, 9 Den Bosch www.pasarfestival.nl
20, 21, 22: Nieuwegein www.stellarevents.nl

Mei

5, 6: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl
4, 5, 6 Zutphen www.pasarfestival.nl
10 t/m 13: Antwerpen (BE) <http://www.istimewa-events.nl>
19, 20, 21: Den Helder www.stellarevents.nl
24 t/m 27: Gorinchem <http://www.istimewa-events.nl>
25 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1 t/m 4: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl
8, 9, 10 Hardenberg www.pasarfestival.nl
16: Wageningen <http://www.zinzia.nl>
16, 17: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl
22, 23, 24: Leeuwarden www.stellarevents.nl
29, 30: Gorinchem www.pasarfestival.nl
29, 30: Zeist <http://www.istimewa-events.nl>

Juli

1: Gorinchem www.pasarfestival.nl
1: Zeist <http://www.istimewa-events.nl>
6, 7, 8: Vlissingen www.stellarevents.nl
7, 8: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl

8: Breda www.raffyzorg.nl
14, 15, 16: Groningen www.pasarfestival.nl
21, 22: Emmeloord www.stellarevents.nl
25 t/m 29: Steenwijk <http://www.istimewa-events.nl>
27, 28, 29: Oostende (BE) <http://www.istimewa-events.nl>

Augustus

3, 4, 5: Spijk <http://www.istimewa-events.nl>
11: Oost-Souburg <http://www.mae-uku.nl>
12 t/m 15: Dordrecht <http://www.istimewa-events.nl>
17: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl
25, 26 Leiden www.stichtingstellar.nl

September

1, 2: Almere www.indischefeestavond.nl
7, 8, 9: Assen www.pasarfestival.nl
15, 16: Kallenkote www.taman-indonesia.nl
16: Utrecht www.vrijooosttimor.nl
21, 22, 23: Arnhem www.stellarevents.nl
28, 29, 30: Enschede www.pasarfestival.nl
29, 30: Maastricht <http://www.istimewa-events.nl>

Oktober

1, Maastricht <http://www.istimewa-events.nl>
5, 6, 7: Haarlem www.stellarevents.nl
?: Amersfoort www.emiclaer.nl
11 t/m 14: Alphen a/d Rijn <http://www.istimewa-events.nl>
20, 21, 22: Nijmegen www.pasarfestival.nl
27, 28: Leek www.stichtingstellar.nl

November

3, 4: Rijswijk www.pasarmalamrijswijk.nl
9, 10, 11: Venray www.pasarfestival.nl
23, 24, 25: Rotterdam www.pasarfestival.nl

December

?: Den Bosch www.sccdehelftheuvel.nl
22 dec. t/m 6 jan.: (behalve 1^e Kerstdag en Nieuwjaarsdag)
Arnhem, Burgers Zoo <http://www.istimewa-events.nl>

Ziet u nog een foutje in deze lijst of heeft u een aanvulling of aan-/afmelding? Mail het ons.

Uw pasar aanmelden voor deze lijst ? # info@indisch-centrum-denhaag.nl
ook kleine particuliere en verenigings pasars welkom (ter beoordeling door de redactie)

1ct

MEER DAN 40 NIEUW LANDEN

1ct /min naar vaste lijn

[Meer informatie](#)

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Ron Kraft

Fotoredactie: Han Dehne

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Silfraire Delhay (Indisch Platform)

Yvonne van Genugten (Sophiahof)

Albert van Prehn (Muziek, column)

Sabina de Rozario (Door Blauwe Ogen)

Armando Ello (Hoezo Indo)

Ivo Pabbruwe (New Zealand)

Vormgeving & lay-out: Hans Vogelsang

Ondersteuning: Groep de Mos

Technische realisatie & verzending:

Dennis van der Ham

<http://www.borca-online.nl/>

Versijning: ca. de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 10^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnementen NICC Magazine: GRATIS

info@indisch-centrum-den Haag.nl

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Netherlands

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Rabobank IBAN: NL39 RABO 0129 216 836

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

BIC: RABONL2U

Overname van (delen van de) inhoud is
toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2018 N.I.C.C. Den Haag

Herdenkingssymbool Melati

De Melati, de Indische jasmijn, is het herdenkingssymbool dat u onder andere kunt dragen op 15 augustus.

Prijs: per stuk : € 3,00; per 5 stuks: € 12,50; per 10 stuks: € 25,00

De prijzen zijn incl. administratie- en verzendkosten (Nederland)

Bestellen: <http://webshop.indieherdenking.nl/nl/>

SHOPDEN
BORCA ONLINE

**Borca Online
Computer Service**

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

e-mail adressenlijst

	NAAM	e - MAIL ADRES
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze e-mail-adressenlijst 'knippen en plakken' en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl of printen en versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC Magazine # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag